

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie

**REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ NA
RZECZ ZATRUDNIENIA
2006 ROK
DLA
WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO**

Warszawa 2006

Spis treści

WSTĘP	3
ROZDZIAŁ I OGÓLNA INFORMACJA O WOJEWÓDZTWIE	7
1. Stan i struktura gospodarki	7
2. Regionalna Polityka Rynku Pracy	11
2.1 Zasoby ludzkie.....	11
2.2 Zatrudnienie i Bezrobocie.....	13
2.3 Usługi i instrumenty rynku pracy.....	22
3. Analiza SWOT	26
ROZDZIAŁ II ZADANIA NA RZECZ POWSTANIA NOWYCH MIEJSC PRACY I TWORZENIA WARUNKÓW DLA ROZWOJU GOSPODARCZEGO	32
1. Aktywizacja osób z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy	32
1.1 Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych	32
1.2. Aktywizacja zawodowa osób do 25 roku życia	34
1.3 Aktywizacja osób w wieku powyżej 50 roku życia.....	38
1.4 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet	40
1.5 Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	42
1.6 Integracja społeczna i zawodowa grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	43
1.7 Reorientacja i aktywizacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa i ludności wiejskiej.....	47
2. Rozwój przedsiębiorczości	50
2.1 Wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu	50
2.2 Wzmocnienie finansowe funduszy pożyczkowych, poręczeniowych i kapitałowych.....	50
2.3 Promowanie wśród osób bezrobotnych pracy na własny rachunek i rozwoju samozatrudnienia jako czynnika zmniejszającego zagrożenie bezrobociem	51
3. Wzbogacenie oferty i podwyższenie jakości usług świadczonych przez PUP i WUP	53
3.1 Koordynowanie udziału publicznych służb zatrudnienia w sieci EURES i rozwój usług EURES ..	53
3.2 Wspieranie rozwoju poradnictwa o zasięgu Europejskim	54
3.3 Rozwój i doskonalenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych	55
3.4 Prace społecznie użyteczne jako nowy instrument aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	56
3.5 Promowanie legalnego zatrudnienia i legalnej pracy zarobkowej.....	56
3.6 Rozwój dialogu i partnerstwa lokalnego	57
4. Inwestowanie w kapitał ludzki	59
4.1 Rozwój i doskonalenie umiejętności i kwalifikacji kadry doradców zawodowych	59
4.2 Doskonalenie kwalifikacji kadry publicznych służb zatrudnienia	60
4.3 Projektowanie nowych zachęt do kształcenia ustawicznego i popularyzacji idei uczenia się przez całe życie.....	61
ROZDZIAŁ III FINANSOWANIE ZADAŃ	63
ROZDZIAŁ IV MONITOROWANIE I KOORDYNOWANIE WYKONYWANYCH ZADAŃ	65

Wstęp

Podstawą opracowania regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia jest ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99 poz. 1001, z późn. zm.).

Regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia uwzględnia założenia Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia, który opiera się na standardach europejskich, jako części Europejskiej Strategii Zatrudnienia, przyjętych Decyzją Rady Europejskiej z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie wytycznych polityk zatrudnienia (2003/578/WE).

Zgodnie z art.3 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Samorząd Województwa na podstawie Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia uwzględniając Strategię Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020, Strategię Polityki Społecznej dla województwa mazowieckiego na lata 2005-2013 przygotowuje regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia. Dokument określa kierunki rozwoju polityki regionalnej województwa mazowieckiego w obszarze rynku pracy na 2006 rok z perspektywą realizacyjną do 2007 roku. Regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia stanowi plan realizowania działań, wynikających min. z potrzeb lokalnych rynków pracy. Dokument określa priorytetowe grupy osób bezrobotnych i innych osób wymagających szczególnego wsparcia oraz zawiera zbiór zadań, preferowane programy regionalne, projekty lokalne mające wpływ na poprawę sytuacji mazowieckiego rynku pracy.

Intencją dokumentu jest stworzenie warunków dla ograniczenia bezrobocia, wzrostu zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich oraz przełamanie barier resortowych i sektorowych poprzez nawiązanie partnerstwa i współpracy pomiędzy samorządem gminnym, powiatowym, wojewódzkim, a przede wszystkim partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi.

Dokument składa się z czterech rozdziałów i załączników.

Rozdział I charakteryzuje sytuację mazowieckiego rynku pracy.

Rozdział II zawiera planowane zadania na rzecz powstania nowych miejsc pracy i tworzenia warunków dla rozwoju gospodarczego.

Rozdział III przedstawia ramy finansowe zadań realizowanych w ramach regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia.

Rozdział IV przedstawia sposób monitorowania i koordynowania wykonywanych zadań.

Przygotowanie regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia na 2006 rok opierało się także na doświadczeniach związanych z realizacją regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia na 2005 rok, w efekcie których wykreowano następujące wnioski i uwagi:

- Wśród osób do 25 roku życia pojawiały się obawy przed podjęciem własnej działalności gospodarczej, co spowodowane było głównie brakiem początkowego kapitału oraz niedostatecznym doświadczeniem i niezrozumiałością przepisów prawnych. Problemem staje się także stawianie się osób młodych długotrwale bezrobotnymi co w końcowym efekcie może przyczynić się do ich marginalizacji. Pomocnym w uzyskaniu zatrudnienia stała się refundacja kwot dojazdu osobom odbywającym szkolenie lub staż poza miejscem zamieszkania. Dała możliwość osobom młodym uczestnictwo w działaniach aktywizujących na terenie większym niż lokalny rynek pracy przyczyniając się tym samym do lepszego startu zawodowego.

- W przypadku aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych pojawiały się trudności związane bierną postawą tej grupy wynikającą głównie z niskich kwalifikacji zawodowych, bariery wiekowej, braku wiary we własne możliwości będącej często skutkiem dziedziczenia bezrobocia oraz podejmowania nielegalnego zatrudnienia.
- W przypadku aktywizacji osób powyżej 50 roku życia, ze względu na ich bierną postawę i korzystanie z usług pomocy społecznej zaobserwowano, iż stosunkowo często niechętnie uczestniczą one w organizowanych dla tej grupy wiekowej formach wsparcia. Osoby te w większości oczekują stałego zatrudnienia. Tymczasem ze strony pracodawców występuje brak zainteresowania zatrudnianiem osób powyżej 50 roku życia.
- W przypadku działań realizowanych na rzecz rozwoju przedsiębiorczości zaobserwowano, iż niedostateczne upowszechniane są informacje o mechanizmach uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej, jak i niedostatecznym upowszechnianiu wśród istniejących przedsiębiorców informacji na temat zewnętrznych źródeł finansowania mogących wspomóc rozwój prowadzonej działalności.
- W przypadku świadczenia pośrednictwa EURES zaobserwowano, iż główną przeszkodą w pełnej realizacji zadań, w tym w podjęciu zatrudnienia poza granicami kraju, jest przede wszystkim brak znajomości wymaganego języka obcego.
- W przypadku monitorowania zawodów deficytowych i nadwyżkowych zaobserwowano iż, w obecnej formie sprawozdawczości nie zawsze przedstawienie zawodów nadwyżkowych lub deficytowych odzwierciedla rzeczywistą sytuację na rynku pracy. Ponadto w przypadku wdrożenia SPPP dostępne w 2005 r. narzędzia i systemy prognozowania nie dały możliwości badania i prognozowania na poziomie Wojewódzkiego Urzędu Pracy popytu na poszczególne zawody i specjalności.
- Bardzo dużym zainteresowaniem i wysoką efektywnością cieszyły się projekty realizowane jako programy modułowe, które umożliwiają bardziej elastyczne kształtowanie programu nauczania.
- Zaobserwowano bardzo duże zainteresowanie projektami realizowanymi w ramach Działania 2.5 Promocja przedsiębiorczości ZPORR zarówno ze strony Beneficjentów Ostatecznych, jak i Projektodawców oraz Działaniem 2.1 Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie ZPORR.
- Wprowadzenie Rejestru Instytucji Szkoleniowych pozwoliło na zintensyfikowane kontaktów jednostek szkoleniowych z Wojewódzkim Urzędem Pracy, co przyczyniło się do wzrostu znajomości przepisów związanych z prowadzeniem szkoleń dla osób bezrobotnych oraz organizacją urzędów pracy. Jednocześnie udoskonalenia wymaga zaproponowana przez MPIPS elektroniczna rejestracja jednostek szkoleniowych i wprowadzania aktualizacji danych. Serwer na którym umieszczono RIS nie jest w stanie sprawnie funkcjonować przy znacznym obciążeniu mającym miejsce w przypadku korzystania z niego wielu użytkowników.
- Wprowadzenie systemu kształcenia na odległość przez placówki edukacyjne okazało się obiecującą i interesującą formą kształcenia. Zaobserwowano stały wzrost zainteresowania tą formą nauczania wśród nauczycieli, słuchaczy. Jednocześnie szereg placówek prowadzących taki system nauki nie posiada odpowiedniego zaplecza technicznego do realizacji szkoleń na odległość (brak serwera, mała przepustowość łącza internetowego oraz stałego adresu IP).

- Dodatkowe środki jakie przeznaczono na kształcenie nauczycieli stanowiły poważne wsparcie pozwalając nauczycielom na podnoszenie posiadanych kwalifikacji lub nabywanie nowych – zgodnie z potrzebami rynku pracy i wymaganiami ustawowymi, co byłoby bardzo utrudnione bez dodatkowego wsparcia ze względu na wysokie w stosunku do wynagrodzeń nauczycieli koszty szkoleń, zwłaszcza kursów kwalifikacyjnych oraz studiów podyplomowych.
- Uwzględniając specyfikę poszczególnych gmin zaobserwowano różnice w zapotrzebowaniu na działania kierowane do młodzieży wiejskiej. Działania kierowane do tej grupy powinny być nastawione na aktywizację i dostarczanie umiejętności tworzenia np. alternatywnych form zatrudnienia na wsi.
- Konieczność dostosowania standardów usług świadczonych przez instytucje rynku pracy jest niezbędna, gdyż przekłada się na poziom zaspokojenia potrzeb osób bezrobotnych wpływając bezpośrednio na podjęcie przez nich zatrudnienia.
- Dla wielu osób bezrobotnych uczestnictwo w działaniach aktywizacyjnych staje się jedną szansą na zdobycie zawodu i stanie się samodzielnym, dlatego ważne jest, aby rozwijać lokalne partnerstwo tak, by dotrzeć z ofertą do jak najszerszego grona odbiorców.
- W przypadku wdrażania Działań w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego pojawiły się zagrożenia związane z Projektodawcami dotyczące wywiązywania się z warunków zawartej umowy, a także w zakresie braku przepisów wykonawczych i zmieniających się przepisów, które utrudniają prawidłową realizację zadań. Jednocześnie zaobserwowano duże rozbieżności w zainteresowaniu poszczególnymi Działaniami wdrażanymi przez WUP ze strony Projektodawców.
- Najczęściej występujące typy projektów współfinansowanych z EFS w ramach Działania 2.1 ZPORR - szkolenia i kursy dla pracujących osób dorosłych zgłaszających z własnej inicjatywy chęć podwyższenia lub dostosowywania kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, w tym w zakresie języków, usługi doradcze, informacja zawodowa, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, w ramach Działania 2.3 ZPORR - aktywizacja zawodowa rolników i domowników w sferze pozarolniczej, szkolenia w formie zawodowych kursów doszkalających, doradztwo zawodowe, szkolenia w zakresie obsługi komputera, w ramach Działania 2.4 ZORR - szkolenia i kursy, usługi doradcze, informacja zawodowa i pośrednictwo pracy.

Na podstawie analizy mazowieckiego rynku pracy, wniosków i uwag wynikających z regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia na 2005r oraz Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2006 rok, określono:

a) priorytetowe grupy osób bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia będących w szczególnie trudnej sytuacji, do których należą:

- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby bezrobotne do 25 roku życia,
- osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia,
- bezrobotne kobiety,
- osoby bezrobotne niepełnosprawne,
- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym
- osoby zamieszkujące tereny wiejskie.

b) strategiczne kierunki działań mające wpływ na zwiększenie zatrudnienia na mazowieckim rynku pracy:

- aktywizacja osób z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy,
- rozwój przedsiębiorczości,
- wzbogacenie oferty i podwyższenie jakości usług świadczonych przez PUP i WUP,
- inwestowanie w kapitał ludzki.

Priorytetowo w 2006 na terenie Mazowsza traktowane będą działania, które dotyczyły będą:

- aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych do 25 roku życia,
- aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia,
- integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych pozostających bez pracy,
- zwiększenia wykorzystania środków EFS na efektywne programy rynku pracy,
- doskonalenia instytucjonalnej obsługi rynku pracy,
- rozwoju dialogu i partnerstwa społecznego.

Projekt regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia został przedłożony do zaopiniowania wojewódzkiej radzie zatrudnienia.

W efekcie realizacji zadań zgłaszanych przez poszczególnych partnerów zakłada, się iż w 2006 roku nastąpi spadek bezrobocia w stosunku do roku 2005 o 3%. O wyniku osiągnięcia zakładanych celów zadecyduje rzetelna i kompleksowa realizacja planowanych programów, projektów, przedsięwzięć.

Szansą na osiągnięcie zakładanych celów planowanych w ramach poszczególnych zgłaszanych projektów, programów i przedsięwzięć jest możliwość jaką niesie ze sobą wykorzystanie środków UE, a w szczególności Europejski Fundusz Społeczny. Celem interwencji funduszu są działania długookresowe i długofalowe - inwestycje w kapitał ludzki, powiązane z poprawą konkurencyjności regionów oraz wzrostem przedsiębiorczości. Fundusz wnosi też do regionów w myśl zasady subsydiarności, partnerstwo lokalne między różnymi partnerami społecznymi, co oznacza pogłębienie dialogu społecznego i obywatelskiego.

Możliwość współfinansowania działań ze środków EFS daje ponadto możliwość objęcia programami aktywizującymi większej ilości osób zarówno bezrobotnych jak i pracowników, którzy z różnych powodów są zagrożeni bezrobociem. Ponadto środki EFS przeznaczone są na wspieranie osób pracujących, które z własnej inicjatywy chcą podnieść posiadane kwalifikacje poprzez projekty szkoleniowe i kształceniowe, co przyczynia się bezpośrednio na zwiększenie ich szans na rynku pracy. Ważną dziedziną wspierania są również małe i średnie przedsiębiorstwa, które są motorem gospodarczym Europy.

Rozdział I Ogólna informacja o województwie

1. Stan i struktura gospodarki

Mazowsze jest największym regionem w kraju, zarówno pod względem zajmowanego obszaru jak i liczby mieszkańców. Od stycznia 2005 r. zajmuje powierzchnię 35.559 km² (11,4% powierzchni kraju). W czerwcu 2005 r. na Mazowszu mieszkało 5.150,2 tys. osób, tj. 13,5% ludności Polski. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 145 osób/km² (4 miejsce w kraju) i jest nieznacznie wyższa od średniej krajowej wynoszącej 122 osoby/km². W miastach mieszkało 3.333,3 tys. osób, na wsi 1.817,0 osób. W województwie funkcjonuje 314 gmin (w tym: 35 miejskich, 50 miejsko-wiejskich i 229 wiejskich) 37 powiatów i 5 miast na prawach powiatu: Warszawa, Ostrołęka, Płock, Radom, Siedlce. Ważnymi ogniwami sieci osadniczej Mazowsza są ośrodki subregionalne: Radom – 227,3 tys., Płock – 127,5 tys., Siedlce – 77,1 tys., Ostrołęka – 54,0 tys., Ciechanów – 46,1 tys.

Poziom urbanizacji województwa jest wysoki i wynosi 64,7%, co stawia Mazowsze na 6 miejscu w kraju (średnia krajowa 61,7%). Największym miastem regionu jest Warszawa (1.694,8 tys. osób), stolica regionu i kraju, znacząca metropolia w skali Europy koncentrująca prawie 33% ogółu ludności województwa. Łącznie z otaczającymi ją obszarami zurbanizowanymi tworzy ona aglomerację warszawską, grupującą podstawową część potencjału społecznego i gospodarczego województwa i kraju.

Województwo mazowieckie wyróżnia się w skali kraju najwyższym poziomem rozwoju gospodarczego, jednakże widoczne są znaczne (największe w kraju) dysproporcje przestrzenne w rozwoju województwa. Zasadniczy potencjał gospodarczy, kapitałowy i intelektualny skupiony jest w Warszawie i aglomeracji warszawskiej. Subregiony województwa odznaczają się zdecydowanie słabszym potencjałem gospodarczym i niższą dynamiką rozwojową. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego, województwo zawdzięcza dobrze rozwiniętemu sektorowi usług. W sektorze tym w ostatnich latach najszybciej rosła liczba miejsc pracy, bowiem sektor ten może najszybciej zaabsorbować nadwyżki siły roboczej.

Województwo mazowieckie ma najwyższy w Polsce potencjał gospodarczy mierzony wartością produktu krajowego brutto. W 2003 r. udział Mazowsza w tworzeniu ogólnokrajowej **wartości PKB wyniósł 20,6%**. Wartość wskaźnika PKB w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiła w 2003 r. 32,7 tys. zł, co stanowi 153,2% średniej krajowej (21,4 tys. zł), w 1999 r. wynosił 23,8 tys. zł i stanowił 149,3% średniej krajowej (15,9 tys. zł). Natomiast rozwój gospodarczy województwa jest zróżnicowany. Najwyższą wartością PKB na 1 mieszkańca charakteryzował się podregion miasto Warszawa (62,9 tys. zł), a najniższą - podregion ostrołęcko - siedlecki (14,0 tys. zł).

Województwo mazowieckie charakteryzuje się znacznie wyższym poziomem i korzystniejszą strukturą wartości dodanej brutto (WDB). WDB w województwie mazowieckim w 2003 roku stanowiła 20,6% wielkości krajowej (w 1999 roku 19,6%). Wskaźnik na 1 pracującego wynosił 69.662 zł (127,3% średniej krajowej). Mazowsze posiada znacznie wyższy udział usług rynkowych w ogólnej wartości WDB 61,0% (w kraju 50,5%), a niższy udział pozostałych sektorów (w 2003 roku odpowiednio: rolnictwo 2,5% i 2,9%, przemysł 18,8% i 24,5%, budownictwo 4,7% i 5,7%, usługi pozarynkowe 13,0% i 16,4%).

Wydajność pracy mierzona wartością dodaną brutto na 1 pracującego w województwie mazowieckim kształtowała się na poziomie 69.662 zł (pierwsze miejsce w kraju) i była wyższa od średniej krajowej o 27,3%, natomiast najniższą wydajność zanotowano w województwie lubelskim 38.780 zł (16 miejsce).

W województwie mazowieckim w końcu czerwca 2005 r. w systemie REGON zarejestrowanych było 601.721 podmiotów gospodarki narodowej (bez rolników indywidualnych) ¹. W porównaniu ze stanem w końcu grudnia 2004 r. liczba podmiotów zwiększyła się o 2,8%.

Najwięcej podmiotów gospodarczych funkcjonowało w m. st. Warszawie – 298.062 (49,5% podmiotów w województwie), m. Radomiu – 24.710 (4,1%), w powiecie przyskowskim – 21.173 (3,5%) i wołomińskim – 21.112 (3,5%), Z ogólnej liczby podmiotów gospodarczych 58,0% ma siedzibę w miastach na prawie powiatu. W okresie styczeń – grudzień 2005 r. zarejestrowano 41.433 nowe podmioty, natomiast 24.646 podmiotów zrezygnowało z prowadzenia działalności gospodarczej.

Spośród ogółu podmiotów gospodarczych funkcjonujących w grudniu 2005 r., najwięcej podmiotów zajmowało się handlem i naprawami – 195.751 (32,5% ogółu podmiotów), obsługą nieruchomości i firm 108.384 (18,0%), przetwórstwem przemysłowym – 62.818 (10,4%), budownictwem – 58.080 (9,7%).

W sektorze publicznym prowadziło działalność 14.057 podmiotów gospodarki narodowej W sektorze prywatnym działało 587.664 podmioty gospodarki narodowej (97,7% wszystkich podmiotów w rejestrze). Wśród nich dominowały firmy prowadzone przez osoby fizyczne 442.480, tj. 75,3% ogólnej liczby podmiotów tego sektora.

Tabela: Podmioty gospodarki narodowej

Wyszczególnienie	Grudzień 1999	grudzień 2000	grudzień 2001	grudzień 2002	grudzień 2003	grudzień 2004	czerwiec 2005
Liczba podmiotów gospodarczych ogółem, w tym:	500 103	524 640	543 611	554 112	575 598	585 529	601 721
liczba MSP	498 944	523 463	542 263	552 983	574 508	584 451	600 643

W grudniu 2005 r. 591.125 Małych i Średnich Przedsiębiorstw stanowiło 99,8% wszystkich podmiotów gospodarczych i były to głównie przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (573.205 podmiotów). W sektorze publicznym funkcjonowało 13.598 MSP, w sektorze prywatnym 587.045 podmiotów, w tym 442.463 osoby fizyczne.

Województwo mazowieckie jest największym eksporterem i importerem w kraju - prawie połowa ogólnokrajowych wielkości jest udziałem działalności przedsiębiorstw Mazowsza. W strukturze eksportu przeważają: maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny, sprzęt transportowy, metale i wyroby z metalu. W imporcie dominują dobra zaopatrzeniowe. Głównymi partnerami województwa w eksporcie i imporcie są kraje Unii Europejskiej zwłaszcza Niemcy, a także Włochy, Francja, Wielka Brytania, Holandia. Znaczący jest udział Rosji, USA i Chin². Województwo mazowieckie charakteryzuje się

¹ Źródło: Komunikat o sytuacji społeczno - gospodarczej województwa mazowieckiego Nr 6.wyd. Urząd Statystyczny w Warszawie.

² Źródło Strategia Województwa Mazowieckiego do roku 2020 (zaktualizowana), Warszawa, sierpień 2005.

największą aktywnością inwestorów zagranicznych pod względem liczby podmiotów i wartości zainwestowanego kapitału.

W grudniu 2005 roku liczba zarejestrowanych spółek z udziałem zagranicznym wynosiła 19.104 (35,2% ogólnej liczby w kraju). Inwestorzy zagraniczni, którzy zainwestowali ponad 1 milion USD w województwie mazowieckim to między innymi:

Firma	Sektor
France Telecom	telekomunikacja
Citibank	bankowość
RAO Gazprom	budownictwo
Vivendi	telekomunikacja
United Pan-Europe Communications	media i rozrywka
UniCredito italiano	bankowość
Eureko B.V.	ubezpieczenia
Nestle S.A.	spożywczy
Harbin B.V.	spożywczy
Mars Inc.	spożywczy
Lucent Technologies Network Systems	telekomunikacja
FIAT	motoryzacyjny
Delphi Automotive Systems	motoryzacyjny
Avon	kosmetyczny

Na liście najważniejszych inwestorów zagranicznych w Polsce w 2004 roku³, którzy ulokowali swój kapitał w Polsce znajdowało się 3.128 inwestorów, spośród których 834 (26,7%) podjęło działalność w województwie mazowieckim. Największy kapitał na Mazowszu zainwestowały kraje: USA, Holandia, Francja, Niemcy i Korea Południowa.

Rolnictwo⁴

Szczególna pozycja rolnictwa w gospodarce województwa mazowieckiego wynika z przesłanek przyrodniczych (znaczący areał użytków rolnych w skali kraju), społecznych (z wsią i rolnictwem związanych jest kilkadziesiąt procent mieszkańców województwa), a przede wszystkim strukturalnych (relatywnie niska produktywność sektora rolniczego determinuje poziom generowanych dochodów, zwłaszcza poza Warszawą i jej bezpośrednim sąsiedztwem).

W województwie mazowieckim, zajmującym 11,4% terytorium kraju, znajduje się 13,1% krajowych zasobów użytków rolnych, które stanowią 2/3 powierzchni województwa. Ich

³ Źródło: dane Państwowa Agencja Inwestycji Zagranicznych.

⁴ Źródło: Projekt Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020 (aktualizacja), Warszawa, marzec 2006

struktura – w której w ostatnich pięciu latach kosztem spadku powierzchni gruntów ornych nastąpił wzrost sadów, łąk i pastwisk – jest następująca:

Tabela: Użytki rolne w województwie mazowieckim w latach 1999 i 2004

Wyszczególnienie	1999 rok		2004 rok	
	tys. ha	udział %	tys. ha	udział %
Grunty orne	1 757,7	73,4	1 718,9	72,3
Łąki	353,8	14,8	362,2	15,2
Pastwiska	205,6	8,6	214,9	9,0
Sady	76,0	3,2	84,9	3,6
Razem użytki rolne	2 393,1	100,0	2 380,9	100,0

Źródło: Bank Danych Regionalnych www.stat.gov.pl.

W 2005 roku w województwie funkcjonowało 270,6 tys. gospodarstw rolnych o powierzchni większej niż 1 ha użytków rolnych. Przeciętna wielkość gospodarstwa (7,8 ha) jest niższa od średniej w kraju (8,7 ha) przy niezbyt korzystnej strukturze obszarowej: blisko połowa z nich ma powierzchnię mniejszą niż 5 ha, a 78% nie przekracza 10 ha; gospodarstw średnich (10-20 ha) było 16,7%, zaś dużych (powyżej 20 ha) zaledwie 5,8% (w kraju 6,9%).

Sytuacja w tym względzie ma jednak charakter dynamiczny, bowiem obserwuje się tendencję do polaryzacji struktury obszarowej gospodarstw rolnych. W okresie 2000-2005 liczba gospodarstw o powierzchni powyżej 1 ha nie zmieniła się, jednak nastąpiły istotne przeobrażenia strukturalne:

- 9,2% wzrósł udział gospodarstw w grupie obszarowej 1-5 ha,
- zmniejszył się nieco – lecz w stopniu zbliżonym jak w kraju – udział gospodarstw w grupach obszarowych 5-10 ha (o 13,1%) i 10-20 ha (o 8,0%),
- istotnie (o 35,6%, wobec 17,2% w kraju) wzrósł udział gospodarstw w największej grupie obszarowej – powyżej 20 ha.

Powyższym przeobrażeniem towarzyszyły zmiany w strukturze łącznej powierzchni zajmowanej przez gospodarstwa.

Znamienne, że jedyną grupą, której udział w latach 1999-2005 w ogólnej powierzchni użytków rolnych zajmowanej przez gospodarstwa rolne wzrósł, były gospodarstwa największe (powyżej 20 ha), zaś udział gospodarstw mniejszych (do 10 ha) zmalał, pomimo rosnącego ich udziału w ogólnej liczbie gospodarstw.

Województwo wytwarza znaczące w skali Polski ilości niektórych produktów rolnych, świadczące o wykształconej specjalizacji: owoców (40,6% produkcji krajowej), mleka (17,8%), ziemniaków (13,7%), jaj (18,1%), warzyw (13,2%). Tak korzystna pozycja rolnictwa mazowieckiego jest rezultatem przestrzennie zróżnicowanych kierunków produkcji, opartych coraz powszechniej o nowoczesne technologie. Przykładem jest tu: sadownictwo (zajmujące ponad 1/3 powierzchni krajowej) skoncentrowane głównie w rejonach grójecko-wareckim, sochaczewskim i płońskim. Warzywnictwo rozwija się głównie wzdłuż Wisły i w części południowo-zachodniej aglomeracji warszawskiej. Wysoką obsadę była obserwuje się przede wszystkim w północnej i wschodniej części województwa, zaś koncentrację chowu drobiu w rejonach północno-zachodnich.

Obszary wiejskie zamieszkuje ponad 35% ludności województwa (warto jednak pamiętać o znaczącym wpływie na ten odsetek populacji miasta stołecznego). W ostatnim okresie – 1999-2004 – obserwuje się niekorzystne tendencje w strukturze wieku ludności wiejskiej: spadek odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym (o 3,0 pkt procentowego – do

24,3%) i poprodukcyjnym (o 0,3 pkt procentowego – do 16,6%) oraz wzrost udziału osób w wieku produkcyjnym (o 3,4 pkt procentowego – do 59,1%). Niesprzyjający koniecznym procesom adaptacyjnym i restrukturyzacyjnym jest również poziom wykształcenia ludności wiejskiej. Szczególną barierą może okazać się wykształcenie osób w gospodarstwach rolnych, z których blisko połowa zdobyła co najwyżej podstawowe, w tym ponad 6% nie osiągnęło nawet tego poziomu.

Duże zasoby użytków rolnych, w połączeniu z ich strukturą własnościową (rozdrobienie gospodarstw) skutkują stosunkowo liczną grupą osób pracujących w sektorze rolniczym szacowaną, na 320,9 tys. osób w roku 2004. Odpowiada to 15,9% ogółu pracujących, przy obserwowanej niewielkiej tendencji wzrostowej tego udziału (w kraju odsetek ten jest nieco większy, zaś w rozwiniętych krajach WE z reguły wyrażany jest liczbą jednocyfrową). Należy wszakże zwrócić uwagę na istotną dywersyfikację regionalną tego elementu: w 22 spośród 37 powiatów ziemskich Mazowsza co najmniej połowa pracujących przypada na sektor rolniczy, a w 12 ponad 60% (przy przeciętnej dla województwa ok. 20%). W zdecydowanej większości są to tereny położone peryferyjnie w stosunku do Warszawy, skoncentrowane zwłaszcza w podregionach ostrołęcko-siedleckim, radomskim i częściowo w ciechanowsko-płockim. Relatywnie niska produktywność sektora rolniczego sprawia, że wytworzył on w 2003 r. zaledwie 2,5% wartości dodanej brutto w województwie (w kraju 2,9%), przy obserwowanej tendencji spadkowej tego udziału. Następstwem powyższych uwarunkowań strukturalnych jest niski poziom rozwoju gospodarczego, a w szczególności endogenicznych zasobów kapitałowych, na obszarach o istotnym udziale sektora rolniczego w strukturze gospodarczej: w podregionach ostrołęcko-siedleckim, radomskim i ciechanowsko-płockim wartość PKB na mieszkańca jest niższa od średniej krajowej, przy czym w dwóch pierwszych o ok. 30%.

Z chwilą przystąpienia Polski do UE rolnictwo zostało objęte Wspólną Polityką Rolną. W wyniku integracji na rynku zaobserwowano pewne symptomy świadczące o zmianie opłacalności produkcji rolniczej (np. wzrost cen mleka i żywca wołowego, zaś spadek cen zbóż i żywca wieprzowego). Realizowane są płatności bezpośrednie, a także wsparcie przewidziane dla rolnictwa i obszarów wiejskich w ramach działań wspierających przedsięwzięcia rozwojowe. W pierwszym okresie członkostwa najważniejszym wyzwaniem dla mazowieckiego rolnictwa będzie dostosowanie się do wymogów UE i absorpcja unijnych środków w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR). W długim okresie czasu konieczny będzie wzrost efektywności potencjału rolnictwa, co jest uwarunkowane niepewnym kierunkiem ewolucji WPR i zmieniających się reguł w światowym handlu żywnością.

2. Regionalna Polityka Rynku Pracy

2.1 Zasoby ludzkie

W czerwcu 2005 r.⁵ na Mazowszu mieszkało 5.150,2 tys. osób, tj. 13,5% ludności Polski. Spośród ogółu mieszkańców województwa - najwięcej mieszkańców liczyło m.st. Warszawa (1.694,8 tys. osób), najmniej powiat łosicki (32,9 tys. osób). W miastach mieszkało 3.333,3 tys. osób (64,7% ogółu ludności województwa), na wsi 1.817,0 osób (35,3%).

⁵ *Ludność. Stan i struktura przekroju terytorialnym (Stan w dniu 30 VI 2005 r.)*, wyd. Główny Urząd Statystyczny.

Tabela: Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania

Wyszczególnienie	31. XII 1999	31. XII 2000	31. XII 2001	31. XII 2002	31. XII 2003	31. XII 2004	30.VI 2005
Ludność ogółem	5 069 977	5 072 335	5 079 006	5 128 623	5 135 732	5 145 997	5 150 232
miasto	3 254 572	3 257 925	3 263 928	3 313 640	3 322 188	3 329 863	3 333 247
wieś	1 815 405	1 814 410	1 815 078	1 814 983	1 813 544	1 816 134	1 816 985

Liczba ludności województwa **wzrosła** w stosunku do końca 1999 r. o 80.255 osób (o 1,58%), natomiast w odniesieniu do końca 2004 r. **wzrosła** o 4.235 osób (o 0,08%). Jednocześnie następował szybki wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym. **Ludność w wieku produkcyjnym** (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat) liczyła 3.261.400 osób i **wzrosła** w stosunku do końca 1999 r. o 210.338 osób, tj. o 6,9%, natomiast w odniesieniu do końca 2004 r. o 12.571 osób, tj. o 0,4%.

Wzrost zasobów pracy jest generalnie pozytywnym zjawiskiem, jednak wobec istniejących barier strukturalnych hamujących wzrost zatrudnienia, powoduje dalsze pogarszanie się sytuacji na rynku pracy – wzrost bezrobocia, zwłaszcza wśród młodzieży.

Tabela: Ludność w wieku produkcyjnym według faktycznego miejsca zamieszkania

Wyszczególnienie	31.XII 1999	31.XII 2000	31.XII 2001	31.XII 2002	31.XII 2003	31.XII 2004	30.VI. 2005
Ludność ogółem	3 051 062	3 082 156	3 120 069	3 180 613	3 217 872	3 248 829	3 261 400
Miasto	2 039 767	2 058 482	2 082 684	2 138 832	2 161 227	2 176 240	2 181 913
Wieś	1 011 295	1 023 674	1 037 385	1 041 781	1 056 645	1 072 589	1 079 487

Większość obszaru województwa to regiony rolnicze. Typowo rolnicze powiaty to: powiat siedlecki, gdzie 97,8% ogółu ludności to mieszkańcy wsi, ostrołęcki (96,4%), czy powiat płocki (90,6%). Poza miastami na prawach powiatu, najmniejszym udziałem ludności zamieszkałej na wsi wyróżniały się powiaty: wołomiński (33,7% ogółu ludności), żyrardowski (36,3%) oraz pruszkowski (37,6%).

Podobnie jak w całym kraju, również na Mazowszu na koniec czerwca 2005 r. dominowały kobiety, które stanowiły 52,0% ludności (2.680,1 tys. osób). Największa przewaga kobiet miała miejsce w m. st. Warszawa - 53,9% ogółu mieszkańców. Mniej niż połowę mieszkańców stanowią kobiety w powiatach: ostrołęckim (49,1%), siedleckim (49,7%) białobrzeskim (49,8%) oraz łosickim (49,9%).

Prognoza ludności województwa do roku 2030

Według opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny prognozy ludności liczba mieszkańców województwa mazowieckiego w 2030 r. będzie wynosiła 5.070,7 tys. osób i w porównaniu ze stanem na dzień 30.VI.2005 r., będzie mniejsza o ca` 79,5 tys. osób (o 1,5%). Istotne przesunięcia nastąpią w proporcjach między liczbą osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. **Liczba ludności w wieku produkcyjnym w roku 2030 będzie wynosiła 2.962,9 tys. osób i w stosunku do 2005 r. zmniejszy się o 298,5 tys. osób** (o 9,2 %). Udział tej grupy osób zmniejszy się z 63,3% w 2005 r. do 58,4%

w 2030 r., przy czym w okresie 2005 – 2010 r. liczba ludności w wieku produkcyjnym będzie rosła (z 3.261,4 tys. osób w 2005 r. do 3.323,5 tys. osób w 2010 r.).

W tej sytuacji, w najbliższych latach istotnym problemem będzie zagospodarowanie przyrostu potencjalnych zasobów pracy (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat).

W populacji ludności w wieku produkcyjnym, liczba młodzieży w wieku 19 – 24 lata będzie systematycznie malała (z 503,3 tys. osób w 2005 r. poprzez 367,8 tys. osób w 2015 r. do 287,0 tys. osób w 2030 r.). **Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym będzie systematycznie wzrastać.** W 2030 r. osiągnie wielkość 1.351,8 tys. osób, czyli w odniesieniu do roku 2005 wzrośnie o ca` 489,4 tys. osób, tj. o 56,7%, a udział jej w ogólnej liczbie ludności zwiększy się z 16,7% w 2005 r. do 26,7% w 2030 r.

Tabela: Prognoza ludności województwa mazowieckiego

PROGNOZA LUDNOŚCI WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO WEDŁUG WIEKU STAN W DNIU 31 XII W TYS. OSÓB						
Wyszczególnienie	Lata					
	30.VI.2005 ⁶	31.XII.2010	31.XII.2015	31.XII.2020	31.XII.2025	31.XII.2030
Ludność ogółem	5.150,2	5.165,1	5.181,9	5.181,9	5.147,0	5.070,7
w tym w wieku						
0 - 2	143,7	138,0	140,8	133,2	116,9	102,6
3 - 6	198,4	187,3	186,8	188,6	173,9	151,2
7 -12	342,5	296,7	283,9	283,9	284,6	262,6
13 - 15	200,9	164,6	148,0	142,2	142,3	142,9
16 - 18	215,0	185,0	155,0	143,6	142,4	144,6
19 - 24	503,3	427,3	367,8	314,1	290,8	287,0
0 - 17	1.026,4	907,7	861,6	843,4	812,6	756,0
18 - 44	2.032,6	2.067,1	2.058,4	1.946,8	1.767,5	1.571,0
45 - 59/64	1.228,8	1.256,3	1.190,1	1.176,0	1.261,9	1.392,0
18 - 59/64	3.261,4	3.323,5	3.248,4	3.122,8	3.029,4	2.962,9
60+/65+	862,4	933,9	1.071,8	1.215,7	1.305,0	1.351,8

Wskaźnik obciążenia ekonomicznego, tj. liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, zwiększy się z 58 w 2005 r. do 71 w 2030 r.

2.2 Zatrudnienie i Bezrobocie

Pracujący

Na koniec 2004 r. w województwie mazowieckim pracowało 2.024.968 osób, o 48.072 osoby (o 2,4%) więcej niż w 2003 r. Stanowili oni 16,1% ogółu pracujących w Polsce. Na 1000 ludności przypadało 620 osób pracujących.

⁶ Dla roku 2005 dane rzeczywiste, dla pozostałych lat prognoza Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.

Tabela: Pracujący w gospodarce narodowej^{*)}

Wyszczególnienie	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Pracujący ogółem⁷, w tym w sektorze;	2.368.575	2.386 952	2.309.792	2.044.183	1.976.896	2.024.968
publicznym	625.551	590.866	553.187	539.268	508.865	508.613
prywatnym	1.743.024	1.796.086	1.756.605	1.504.915	1.468.031	1.516.355

**) lata 1999 - 2001 uwzględniają dane dotycząc pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996, natomiast lata 2002 - 2004 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.*

Mazowsze jest najbardziej rozwiniętym gospodarczo regionem Polski, dominuje w nim sektor usług (handel, telekomunikacja, usługi finansowe, ubezpieczenia). Istotne znaczenie w województwie ma także przemysł, głównie przetwórstwo przemysłowe. Znajdują się tu niemal wszystkie gałęzie przemysłu, (oprócz górniczego, stocznioowego i koksowniczego). Poza przemysłem i usługami istotną rolę odgrywa też rolnictwo, głównie ogrodnictwo i sadownictwo.

W strukturze zatrudnienia w 2004 r. dominował sektor usług - 61,9%, z przewagą zatrudnionych w usługach rynkowych - 45,4% ogółu pracujących. W usługach nierynkowych zatrudnionych było 16,5% ogółu pracujących, w przemyśle i budownictwie zatrudnionych było 22,2% ludności pracującej. Znaczna część ludności aktywnej zawodowo pracowało w rolnictwie – 15,8%.⁸

Tabela: Pracujący w gospodarce narodowej według sektorów ekonomicznych^{*)}

Wyszczególnienie	Lata					
	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Pracujący ogółem, w tym:	2 368 575	2 386 952	2 309 792	2 044 183	1 976 896	2 024 968
Sektor rolniczy	593 778	593 382	594 694	325 364	319 044	320 826
Przemysł i budownictwo	557 551	529 390	491 648	464 583	452 300	449 008
Sektor usługowy	1 217 246	1 264 180	1 223 450	1 254 236	1 205 470	1 255 134

**) lata 1999 - 2001 uwzględniają dane dotycząc pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996, natomiast lata 2002 - 2004 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.*

W 2004 r. najwięcej osób pracowało w „handlu i naprawach” – 361.131 osób (17,8% ogółu pracujących), następnie w „rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie” – 320.826 osób (15,8%) oraz w „przetwórstwie przemysłowym” – 320.047 osób (15,8%).

⁷ Źródło: Roczniki Statystyczne Województwa Mazowieckiego 2000-2005

⁸ Źródło: Roczniki Statystyczne Województwa Mazowieckiego 2000-2005

Tabela: Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji^{*)}

Wyszczególnienie	Lata					
	1999 r.	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, Rybołówstwo i rybactwo	593 778	593 382	594 584	325 364	319 126	320 826
Górnictwo i kopalnictwo	1 491	1 217	1 200	1 159	983	927
Przetwórstwo przemysłowe	373 511	357 301	334 550	324 231	316 071	320 047
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	31 244	30 304	30 772	28 724	28 431	26 828
Budownictwo	151 305	140 568	125 126	119 469	106 815	101 206
Handel i naprawy	346 240	375 438	352 406	360 071	347 490	361 131
Hotele i restauracje	34 579	35 293	32 739	33 149	33 378	36 153
Transport, Gos. Maga. i łączność	132 227	134 518	130 341	137 972	133 283	136 988
Pośrednictwo finansowe	85 056	82 623	78 010	77 522	68 727	71 049
Obsługa nieruchomości i firm	190 152	199 569	201 519	207 474	213 904	232 609
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	80 205	85 968	91 273	92 363	93 072	96 944
Edukacja	126 660	129 498	133 097	131 266	138 727	138 727
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	129 256	124 425	128 055	126 664	97 841	99 224
Działalność pozostała usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	92 971	96 848	76 010	78 755	79 048	82 309
OGÓŁEM	2 368 575	2 386 952	2 309 792	2 044 183	1 976 896	2 024 968

**) lata 1999 - 2001 uwzględniają dane dotycząc pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996, natomiast lata 2002 - 2003 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.*

W okresie styczeń – grudzień 2005 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw⁹ wyniosło 1.146,5 tys. osób i było o 2,2% wyższe niż w analogicznym okresie 2004 r. (w kraju zwiększyło się o 1,9%). Wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano m.in. w sekcjach: handel i naprawy (o 7,1%), górnictwo (o 5,9%), hotele i restauracje (o 4,4%), obsługa nieruchomości i firm (o 3,9%), przetwórstwo przemysłowe (o 2,5%), budownictwo (o 1,2%). Przeciętne zatrudnienie obniżyło się natomiast w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę (o 7,0%); transport, gospodarka magazynowa i łączność (o 1,3%).

Spośród działów przetwórstwa przemysłowego o znaczącym udziale w zatrudnieniu zwiększyło się ono m.in. w dziale produkcja wyrobów chemicznych (o 10,8%), produkcja wyrobów z metali (o 7,6%), produkcja maszyn i urządzeń (o 4,8%), produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych (o 4,7%), produkcja artykułów spożywczych i napojów (o 2,3%). Spadek zatrudnienia wystąpił m.in. w działalności wydawniczej; poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji (o 1,2%).

W okresie styczeń – grudzień 2005 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze publicznym wyniosło 334,2 tys. osób i było o 3,2% niższe od notowanego przed rokiem, natomiast w sektorze prywatnym zwiększyło się o 4,6% i wyniosło 812,3 tys. osób.

W 2005 r. w porównaniu z 2004 r. w strukturze zatrudnienia zwiększył się udział sektora prywatnego z 69,2% do 70,9%.

⁹ Źródło: Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego Nr 12., grudzień 2005.

Aktywność Ekonomiczna Ludności

Tabela: Ludność w wieku 15 lat i więcej w województwie mazowieckim

(na podstawie badania BAEL)

Lata	Ogółem	Aktywni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej ^{*)}	Wskaźnik zatrudnienia ^{**)}	Stopa bezrobocia ^{***)}
	w tys. osób	w tys. osób	w %	w %	w %
1999	4 004	2 277	56,9	49,8	12,6
2000	4 064	2 368	58,3	50,8	12,8
2001	4 040	2 368	58,6	49,6	15,5
2002	3 923	2 312	58,9	49,0	16,9
2003	4 014	2 348	58,1	49,6	14,7
2004	4 131	2 038	56,5	49,3	12,7
IV-VI 2005	4 126	1.897	54,8	46,0	16,1

^{*)} współczynnik aktywności zawodowej: udział osób aktywnych zawodowo w ludności ogółem w wieku 15 lat i więcej (w IV kw. dla lat 1999-2004 każdego roku),

^{**)} wskaźnik zatrudnienia: udział osób pracujących w ludności ogółem w wieku 15 lat i więcej,

^{***)} stopa bezrobocia: udział osób bezrobotnych w ludności aktywnej zawodowo,

Źródło: BAEL GUS; (średnia z IV kw. dla lat 1999-2004)

Bezrobocie

Województwo mazowieckie wyróżnia się najwyższą w Polsce liczbą zarejestrowanych bezrobotnych, która w grudniu 2005 r. wyniosła 332.525 osób. Co ósmy bezrobotny w Polsce jest mieszkańcem Mazowsza, a co dziewiąta osoba w wieku produkcyjnym figuruje w rejestrze bezrobotnych. (Załącznik 1 Bezrobotni ogółem).

W porównaniu z końcem 2004 roku, liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 20.421 osób (o 5,8%). Spadek bezrobocia odnotowano w 39 powiatach, z czego najwyższy w powiatach: mławskim o 25,7% (o 2.167 osób), grodziskim o 13,6% (o 467 osób) i żyrardowskim o 12,5% (o 604 osoby). Wzrost bezrobocia wystąpił w 3 powiatach, najwyższy w powiecie białobrzeskim o 6,0% (o 176 osób).

Największą liczbą bezrobotnych wyróżniały się głównie miasta na prawach powiatów: m.st. Warszawa (58.398 osób), Radom (26.582 osoby), Płock (12.824 osób) oraz powiaty: radomski (19.462 osoby), wołomiński (12.983 osoby) oraz płocki (11.492 osoby). Najmniejszą liczbę bezrobotnych odnotowano w powiatach: łosickim (2.392 osoby), grodziskim (2.972 osoby), białobrzeskim (3.090 osób), lipskim (3.482 osoby), sokołowskim (3.557 osób), grójeckim (3.741 osób) oraz zwoleński (3.759 osób).

Stopa bezrobocia

W grudniu 2005 r. województwa: mazowieckie i małopolskie charakteryzowały się najniższą stopą bezrobocia - 13,8% (przy średniej dla kraju 17,6%). Najwyższą stopę bezrobocia zanotowano w województwie warmińsko-mazurskim - 27,5%. Nadal na Mazowszu występuje duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia.

Najniższą stopę bezrobocia zanotowano w m. st. Warszawie – 5,6% oraz w powiatach podwarszawskich: grójeckim – 9,0%, piaseczyńskim – 9,4%, warszawskim zachodnim – 10,7% oraz pruszkowskim – 10,8%. Najwyższą stopą bezrobocia wyróżniały się powiaty rejonu radomskiego: szydlowiecki (39,8%), radomski (34,2%), miasto Radom (27,8%) oraz powiat przysuski (27,6%). Wysoka stopa bezrobocia utrzymywała się również w powiatach: plockim (29,0%), gostynińskim (28,1%), żuromińskim (26,2%), wyszkowskim (26,1%). Stopę bezrobocia niższą od średniej dla województwa odnotowano tylko w 6 powiatach, natomiast stopę bezrobocia przewyższającą średnią dla Polski w 28 powiatach.

W odniesieniu do grudnia 2004 r. stopa bezrobocia dla województwa obniżyła się o 0,9 punktu procentowego - w kraju o 1,4 punktu procentowego (*Załącznik 2 Stopa bezrobocia*).

Wybrane kategorie bezrobotnych

Bezrobotne kobiety

Sytuacja bezrobotnych kobiet na rynku pracy, mimo równości gwarantowanej prawem i posiadaniu wyższych od mężczyzn kwalifikacji nadal jest trudna. W grudniu 2005 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było **166.277 kobiet**, o 8.190 osób (o 4,7%) mniej niż w grudniu 2004 r. Bezrobotne kobiety stanowiły 50,0% ogółu bezrobotnych (*w Polsce 53,6% ogółu bezrobotnych*). Najwyższym udziałem bezrobotnych kobiet wyróżniały się głównie miasta: Płock (57,7% ogółu bezrobotnych), Ostrołęka (57,4%), Siedlce (54,2%) oraz powiaty: plocki (52,8%), przasnyski i szydlowiecki (po 52,1%), najniższym zaś powiaty: garwoliński (41,0% ogółu bezrobotnych), lipski (43,7%) oraz łosicki (44,4%).

Bezrobotne kobiety dominowały w następujących kategoriach bezrobotnych: osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (57,7% ogółu bezrobotnych w tej kategorii), zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy (57,5%), cudzoziemcy (54,6%), dotychczas niepracujący (52,6%).

Wśród osób bezrobotnych, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, kobiety przeważały w kategorii osób samotnie wychowujących dziecko do 7 roku życia (92,7%), osób do 27 roku życia, które ukończyły szkołę wyższą (65,9%), długotrwale bezrobotnych (52,0%) oraz osób do 25 roku życia (50,4%).

Bezrobotni zamieszkali na wsi

Problemem staje się również bezrobocie na wsi. **W końcu grudnia 2005 r. na wsi mieszkało 142.412 bezrobotnych**, w tym 68.063 kobiety. W porównaniu do grudnia 2004 r. liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 7.080 osób (o 4,7%).

Wprawdzie bezrobotni zamieszkali na wsi **stanowili w województwie mazowieckim 42,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych** (*w Polsce 42,6% ogółu bezrobotnych*), to warto zaznaczyć, że w 29 powiatach udział ich w ogólnej liczbie bezrobotnych przekroczył 50,0%, a w 12 powiatach osiągnął poziom 70,0% i więcej. Typowo rolnicze powiaty to: siedlecki, gdzie bezrobotni zamieszkali na wsi stanowili 96,8% ogółu bezrobotnych, ostrołęcki (94,8%), plocki (89,2%) oraz przysuski (86,7%). Najmniejszym natomiast udziałem wyróżniały się (poza miastami na prawach powiatu) powiaty: pruszkowski (32,5%), otwocki (35,8%) żyrardowski (37,2%) wołomiński oraz legionowski (po 39,5%). Prawo do zasiłku posiadało tylko 12,6% ogółu bezrobotnych tej kategorii.

Bezrobotni posiadający prawo do zasiłku

Dużym problemem mazowieckiego rynku pracy jest systematyczny spadek liczby bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku. W grudniu 2005 r. prawo do zasiłku posiadało **43.941 osób**, (o 1.160 osób mniej niż w 2004 r.). Bezrobotni posiadający prawo do zasiłku stanowili 13,2% ogółu bezrobotnych (o 0,4 punktu procentowego więcej niż w grudniu 2004 r.). W Polsce wskaźnik uprawnionych do zasiłku w 2005 r. wynosił 13,5%).

W grudniu 1999 r. udział ten wynosił 23,2%, w 2000 r. – 19,3%, w 2001 r. – 18,7%, w 2002 r. – 15,3%, w 2003 r. - 13,8%, w 2004 r. - 12,8%, **a w grudniu 2005 r. 13,2%**.

Najniższym udziałem bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku wyróżniały się głównie powiaty obszaru siedleckiego: łosicki (7,6%), sokołowski (8,4%), m. Siedlce (8,5%) oraz powiat siedlecki (8,7%), a z pozostałych obszarów powiaty: lipski (7,2%), ostrowski i zwolenński (po 7,9%). Najwyższy odsetek bezrobotnych z prawem do zasiłku odnotowano w powiatach: mławskim (18,1%), płońskim (17,8%) oraz szydłowieckim (17,7%).

Istnieje znaczna dysproporcja pomiędzy odsetkiem bezrobotnych kobiet i mężczyzn posiadających prawo do zasiłku. **Prawo to przysługiwało 11,4% bezrobotnych kobiet oraz 15,0% mężczyzn.**

Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy

W końcu 2005 r. liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy wynosiła **19.190 osób**, tj. 5,8% ogółu bezrobotnych (*w Polsce 4,0% ogółu bezrobotnych*).

Największym udziałem osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy wyróżniały się powiaty: pruszkowski (16,1% ogółu bezrobotnych), m. Radom (12,7%), powiat grójecki (11,7%), radomski (10,9%) oraz legionowski (10,4%). Najmniejszy odsetek osób zwolnionych z tego powodu występował w powiatach: pułuskim (0,1% ogółu bezrobotnych), makowskim (0,3%), nowodworskim (0,4%) i m. Ostrołęka (0,5%).

Osoby bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki

W końcu grudnia 2005 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 14.125 bezrobotnych w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w tym 8.144 kobiety (57,7% ogółu bezrobotnych w tej kategorii). Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowili 4,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (*w Polsce 5,0% ogółu bezrobotnych*).

Najwyższy udział tej populacji bezrobotnych, znacznie przewyższający udział dla województwa odnotowano w powiatach obszaru siedleckiego: siedleckim (8,2%), łosickim (7,9%), sokołowskim (7,8%) i m. Siedlce (6,7%). W pozostałych obszarach najwyższym udziałem wyróżniały się powiaty: grójecki (6,8%), białobrzeski i lipski (po 6,4%) oraz węgrowski (6,3%). Najmniejszym udziałem wyróżniały się: powiat piaseczyński (2,0% ogółu bezrobotnych), sochaczewski (2,6%), pruszkowski i warszawski zachodni (po 2,7%) oraz m. st. Warszawa (2,9%).

Bezrobotni z wykształceniem poniżej średniego

Jedną z przyczyn utrudniających znalezienie pracy był niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych. Na koniec 2005 r. wykształcenie niższe od średniego posiadało

211.681 osób, tj. 63,7% ogółu bezrobotnych (w Polsce 65,0% ogółu bezrobotnych), z tego:

- 105.115 osób posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe,
- 106.566 osoby posiadały wykształcenie gimnazjalne i poniżej.

W odniesieniu do grudnia 2004 r. liczba bezrobotnych legitymujących się wykształceniem poniżej średniego zmniejszyła się o 16.955 osób (o 7,4%), a udział ich w liczbie bezrobotnych ogółem zmniejszył się o 1,1 punktu procentowego. Największe problemy z podjęciem pracy z powodu niskiego poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieli bezrobotni w powiatach: białobrzeskim i przysuskim - gdzie wykształcenie niższe od średniego posiadało 72,9% ogółu bezrobotnych, węgrowskim (72,4%) plockim (72,3%) oraz wyszkowskim (71,7%). W Warszawie wykształcenie niższe od średniego posiadało 50,6% ogółu bezrobotnych.

Bezrobotni bez stażu pracy

Trudności z podjęciem zatrudnienia mają przede wszystkim osoby bez doświadczenia zawodowego, które jeszcze nie pracowały. W końcu grudnia 2005 r., bezrobotni bez stażu pracy liczyli – 84.797 osób, tj. 25,5% ogółu bezrobotnych (w Polsce 24,7% ogółu bezrobotnych).

W odniesieniu do końca 2004 r. liczba bezrobotnych bez stażu pracy zmniejszyła się o 6.109 osób (o 6,7%), a udział ich w liczbie bezrobotnych ogółem zmniejszył się o 0,3 punktu procentowego.

Najwyższym udziałem bezrobotnych bez stażu pracy wyróżniały się w powiaty: łosicki (46,8% ogółu bezrobotnych), makowski (39,9%), zwoleński (38,5%), lipski (38,3%) oraz wyszkowski (37,4%). Najmniejszy udział stanowili bezrobotni bez stażu pracy w m.st. Warszawie (16,0% ogółu bezrobotnych), w powiecie żyrardowskim (18,2%), grodziskim (19,1%), piaseczyńskim (19,2%) oraz w m. Płocku (19,7%) i powiecie ciechanowskim (19,9%).

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, w art. 49) określa kategorie bezrobotnych zaliczanych do „**osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy**”, w stosunku, do których powiatowy urząd pracy w okresie do 6 miesięcy od dnia rejestracji powinien przedstawić propozycję zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, stażu, odbycia przygotowania zawodowego w miejscu pracy lub zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

Wprowadzone od stycznia 2005 r. nowe wzory formularzy sprawozdania MGIP - 01 o rynku pracy¹⁰, umożliwiając monitorowanie bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

¹⁰ Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2004 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2005 – Dz. U. Nr 195, poz. 2004.

Długotrwałe bezrobotni¹¹

Istotnym problemem na Mazowszu jest długotrwałe bezrobocie. Na koniec grudnia 2005 r. długotrwałym bezrobociem dotkniętych było 223.293 osoby (67,2% ogółu bezrobotnych). *W Polsce długotrwałe bezrobotni stanowili 66,0% ogółu bezrobotnych.* Długotrwałe bezrobocie w największym stopniu dotknęło następujące grupy bezrobotnych: osoby posiadające wykształcenie niższe od średniego - 68,9% ogółu długotrwałe bezrobotnych, osoby bez stażu pracy – 24,3% oraz w wieku 45-54 lata – 28,2%. Większość długotrwałe bezrobotnych stanowiły kobiety 52,0% ogółu długotrwałe bezrobotnych, (116.053 osoby). Prawo do zasiłku posiadało tylko 1,3% ogółu długotrwałe bezrobotnych.

Warto podkreślić, że w 25 powiatach udział osób długotrwałe bezrobotnych przewyższał średnią dla województwa, a najwyższym udziałem długotrwałe bezrobotnych wyróżniały się powiaty: gostyński (75,3%) oraz makowski i przysuski (po 75,0%). Najniższy udział długotrwałe bezrobotnych zanotowano w powiatach: grodzkim (55,2% ogółu bezrobotnych), grójeckim (57,7%), oraz piaseczyńskim (58,1%). Problem długotrwałego bezrobocia w największym stopniu dotyka powiaty leżące poza obszarem warszawskim.

Długotrwałe bezrobocie dotknęło także 9.574 osoby posiadające wykształcenie wyższe (4,3% ogółu długotrwałe bezrobotnych). Niepokoić może fakt, że wśród ogółu bezrobotnych legitymujących się wyższym wykształceniem (20.666 osób) długotrwałe bezrobotni stanowili 46,3%.

Bezrobotni do 25 roku życia¹².

Młodzież jest grupą szczególnie zagrożoną bezrobociem, gdyż przegrywa w konkurencji z pracownikami posiadającymi doświadczenie zawodowe. Pozostawanie młodych ludzi bez pracy powoduje utratę zdobytych kwalifikacji, zniechęcenie i doprowadza często do patologii społecznych.

Na koniec grudnia 2005 r. w województwie mazowieckim zarejestrowanych było 69.469 osoby bezrobotne do 25 roku życia (20,9% ogółu bezrobotnych, *w Polsce 22,6% ogółu bezrobotnych*). Najwyższym udziałem tej populacji bezrobotnych wyróżniały się powiaty: łosicki (33,1%), białobrzegi (32,6%), sokołowski (31,7%) oraz siedlecki (31,0%). Najniższy udział młodzieży do 25 roku życia zanotowano w: m. st. Warszawie (11,9% ogółu bezrobotnych), powiecie przysuskim (14,5%) oraz powiecie warszawskim zachodnim (15,6%).

Wśród bezrobotnych do 25 roku życia osoby bez stażu pracy stanowiły aż 66,7% (46.305 osób), przy czym największym udziałem tej grupy osób wyróżniały się powiaty: makowski (83,5%), łosicki (81,9%), przysuski (80,9%) oraz wyszkowski (78,3%).

Bezrobotni powyżej 50 roku życia¹³

Populacja bezrobotnych powyżej 50 roku życia, to osoby, którym w niedługim czasie przysługiwać będzie prawo do emerytury, a ze względu na wiek napotykają na problemy ze znalezieniem zatrudnienia.

¹¹ Zgodnie z obowiązującą ustawą (Dz. U. Nr 99, poz. 1001) **długotrwałe bezrobotny** to bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat.

¹² **Bezrobotny do 25 roku życia** – oznacza to bezrobotnego, który w roku kalendarzowym zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończył 25 roku życia.

¹³ **Bezrobotnym powyżej 50 roku życia**, jest osoba, która w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy ukończyła co najmniej 50 rok życia

W końcu grudnia 2005 r. w województwie było zarejestrowanych 61.424 bezrobotnych powyżej 50 roku życia (18,5% ogółu bezrobotnych, *w Polsce 15,9%*). Najwyższym udziałem tej kategorii bezrobotnych wyróżniały się: m. st. Warszawa (29,3% ogółu bezrobotnych) oraz powiaty: pruszkowski (26,9%) i grodziski (25,7%). Najniższy udział zanotowano w powiatach: ostrołęckim (9,6%), łosickim i siedleckim (po 9,9%), żuromińskim (11,1%), zwoleńskim (11,2%) oraz sierpeckim (11,7%).

Bezrobotni powyżej 50 roku życia legitymowali się głównie wykształceniem niższym od średniego – 44.352 osoby (72,2% ogółu bezrobotnych powyżej 50 roku życia). Warto zaznaczyć, że 40.829 osób powyżej 50 roku życia (66,5% tej populacji bezrobotnych) nie mogło znaleźć pracy ponad 12 miesięcy.

Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych ¹⁴

Na koniec grudnia 2005 r. w województwie mazowieckim w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 85.580 osób (25,7% ogółu bezrobotnych, *w Polsce 24,4% ogółu bezrobotnych*). Najwyższym udziałem bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych wyróżniały się powiaty: grójecki (38,8%), gostyniński (38,6%), m. Radom (38,0%) oraz powiat radomski (36,5%). Najniższy udział bezrobotnych bez kwalifikacji zanotowano głównie w powiatach obszaru ostrołęckiego: w m. Ostrołęka (7,4%) oraz powiatach: ostrołęckim (9,4%), makowskim (10,1%) i ostrowskim (13,4%), a także w powiecie mławskim (12,6%) i sokołowskim (13,8%).

Spośród tej kategorii bezrobotnych najwięcej było osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy – 49.003 osoby (57,3% ogółu bezrobotnych bez kwalifikacji). Liczną grupę stanowiły także osoby nieposiadające stażu pracy – 31.108 osób (36,3%) oraz osoby, które pracowały do 1 roku – 15.382 osoby (18,0%).

Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia ¹⁵

W województwie mazowieckim w końcu grudnia 2005 r. zarejestrowanych było 8.148 bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia (2,5% ogółu bezrobotnych, *w Polsce 3,4% ogółu bezrobotnych*). Bezrobotni samotnie wychowujący dzieci, to przede wszystkim osoby posiadające wykształcenie poniżej średniego – 5.765 osób (70,7% ogółu tej kategorii bezrobotnych) oraz osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy 4.755 osób, tj. 58,3% ogółu bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia.

Najwyższym udziałem bezrobotnych samotnie wychowujących dzieci wyróżniały się powiaty: grodziski (4,2%), m. st. Warszawa (4,0%), oraz nowodworski i żyrardowski (po 3,5%). Najniższy udział bezrobotnych samotnie wychowujących dzieci zanotowano w powiatach: przysuskim (0,8%), białobrzeskim (0,9%) oraz szydłowieckim (1,0%).

¹⁴ **Bezrobotnym bez kwalifikacji zawodowych** jest osoba o wykształceniu gimnazjalnym lub niższym oraz nieposiadająca kwalifikacji do wykonywania zawodu.

¹⁵ **Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia**, to osoba wychowująca co najmniej jedno dziecko w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Bezrobotni niepełnosprawni

Szczególnego wsparcia wymagają osoby niepełnosprawne, gdyż praca dla nich stanowi nie tylko źródło dochodów umożliwiających zaspokojenie potrzeb, ale także najskuteczniejszy sposób rehabilitacji społeczno-zawodowej.

W końcu grudnia 2005 r. w powiatowych urzędach pracy województwa mazowieckiego zarejestrowanych było **6.642** osoby niepełnosprawne (2,0% ogółu bezrobotnych, w Polsce 2,8% ogółu bezrobotnych).

Najwyższym udziałem bezrobotnych niepełnosprawnych wyróżniały się powiaty: żyrardowski (4,3% ogółu bezrobotnych), m. Radom (3,9%), przasnyski (3,8%), grodziski (3,6%), sochaczewski (3,3%) oraz m. Płock (3,0%). Najniższy udział bezrobotnych niepełnosprawnych zanotowano w powiatach: węgrowskim (0,6%), warszawskim zachodnim (0,7%), białobrzeskim i ostrołęckim (po 0,8%) oraz garwolińskim, łosickim i mławskim (po 0,9%).

2.3 Usługi i instrumenty rynku pracy

Pośrednictwo pracy

W powiatowych urzędach pracy województwa mazowieckiego w 2005 r. pozyskano ogółem **84.403 oferty pracy**, o 6.260 ofert pracy o **8,0% więcej** niż pozyskano w poprzednim roku, w tym:

- 44.947 ofert pracy niesubsydiowanej o 1.511 ofert (o **3,5% więcej** niż rok wcześniej,
- 39.456 ofert pracy subsydiowanej o 4.749 ofert (o **13,7% więcej** niż rok wcześniej,
- 63.122 ofert pracy z sektora prywatnego o 5.722 ofert (o **10,0% więcej** niż rok wcześniej,
- 3.121 ofert pracy dla niepełnosprawnych o 218 ofert (o **6,5% mniej** niż rok wcześniej.

Wzrost liczby ogółu ofert pracy w 2005 r. – wynikał przede wszystkim z istotnego wzrostu (o 13,7%) liczby ofert pracy subsydiowanej. Większość zgłaszanych ofert pracy pochodziła z zakładów należących do sektora prywatnego 74,8% ogółu zgłoszonych w 2005 r., ponad połowa ofert pracy (53,2%) dotyczyła zatrudnienia niesubsydiowanego, a 3,7% ofert pracy skierowana była do bezrobotnych niepełnosprawnych.

Zatrudnienie za pośrednictwem urzędów pracy uzyskało 71.681 bezrobotnych. Efektywność wykorzystania pozyskanych miejsc pracy w 2005 r. wyniosła 86,5%.

Pozostałe usługi i instrumenty rynku pracy finansowane ze środków Funduszu Pracy

W 2005 r. – **64.622 osoby bezrobotne** rozpoczęły udział w programach lub działaniach w ramach promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej, w tym:

- 34.707 kobiet (53,7% ogółu rozpoczynających aktywizację)
- 30.082 bezrobotnych do 25 roku życia (46,6%)
- 28.119 bezrobotnych mieszkańców wsi (43,5%)
- 21.966 długotrwale bezrobotnych (34,0%)
- 5.201 bezrobotnych powyżej 50 roku życia (8,1%).

Dodatkowo 50 osobom przyznano refundację składek na ubezpieczenie społeczne rolników oraz 2 osobom nieposiadającym statusu bezrobotnego (poszukującym pracy) dokonano zwrotu kosztów przejazdu – w ramach limitowanych środków Funduszu Pracy.

Z ogółu wyżej określonej liczby bezrobotnych – 10.366 bezrobotnych nabyło formy wsparcia nie objęte limitem wydatków Funduszu Pracy, z tego:

- 10.111 bezrobotnych - prawo do dodatku aktywizacyjnego po podjęciu zatrudnienia,
- 255 bezrobotnych - prawo do stypendium za okres nauki.

Ponadto z ewidencji bezrobotnych wyłączono 1 osobę niepełnosprawną, której udzielono z funduszu PFRON dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej.

W 2005 r. działania aktywizujące finansowane z limitowanych środków Funduszu Pracy rozpoczęło **54.256** bezrobotnych - o 10.740 osób, tj. **o 24,7% więcej** niż przed rokiem, w tym w ramach:

• stażu
2004 r.12.816 osób),	17.826 osób (w
• szkolenia
10.197 osób),	13.773 osób (w 2004 r.
• prac interwencyjnych
osób),	7.086 osób (w 2004 r. 8.918
• robót publicznych
osób),	6.957 osób (w 2004 r. 7.899
• przygotowania zawodowego
osób),	5.552 osób (w 2004 r. 1.898
• przyznanych bezrobotnemu jednorazowych
środków na podjęcie działalności gospodarczej
osób),	2.399 osoby (w 2004 r. 447
• refundacji pracodawcy kosztów wyposażenia lub
doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego
bezrobotnego
osób),	380 osób (w 2004 r.113

- kosztów badań, dojazdów do miejsca pracy bezrobotnych podejmujących zatrudnienie niesubsydiowane 273 osoby,
- pożyczek szkoleniowych 6 osób (w 2004 r. 26 osób).
- refundacji kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7 4 osoby (w 2004 r. 1 osoba),

Szkolenia

W okresie 2005 r. **szkolenia rozpoczęło 13.773 bezrobotnych** (o 3.576 osób, tj. o 35,1% więcej niż przed rokiem). W tym samym czasie szkolenia ukończyło 13.628 bezrobotnych w tym 701 bezrobotnych rozpoczynających szkolenia w 2004 r. (o 3.121 osób, tj. o 29,7% więcej niż przed rokiem).

W 2005 r. pracę podjęło 4.877 osób (w okresie 3- miesięcy od ukończenia szkolenia), w tym 704 osoby, które szkolenie zakończyły w 2004 r., co kształtuje szacunkową efektywność programu szkoleń na poziomie – **35,8%** (w 2004 roku 31,5%).

Dodatkowo 2005 r. na szkolenia skierowano 293 osoby nieposiadające statusu bezrobotnego (w tym 282 niepełnosprawnych poszukujących pracy), 272 osoby ukończyły szkolenia (w tym 262 osoby niepełnosprawne poszukujące pracy), a pracę po zakończeniu szkolenia podjęło 139 osób (jedynie niepełnosprawni poszukujący pracy).

Nowe miejsca pracy

W 2005 r. - utworzono **39.467 nowych miejsc pracy**, w tym w ramach środków wypłaconych w 2004 r.: na podjęcie działalności gospodarczej 284 miejsca i w ramach refundacji kosztów wyposażenie i doposażenie stanowiska pracy 23 miejsca (o 7.085 miejsc, tj. o 21,9% więcej niż w 2004 r.).

W 2005 r. okres dofinansowania upłynął dla 31.293 miejsc zatrudnienia subsydiowanego, a po upływie dofinansowania zatrudnienie podjęły 11.192 osoby.

Szacunkowa efektywność wybranych programów

Wyliczona (narastająco w roku) procentowym udziałem liczby bezrobotnych podejmujących zatrudnienie po zakończeniu programu / upływie okresu dofinansowania do liczby kończących program / liczby miejsc pracy na które upłynął okres dofinansowania w 2005 r. wyniosła:

- 84,7% - umowy absolwenckie rok wcześniej 74,5%
- 60,1% - prace interwencyjne rok wcześniej 63,0%
- 36,3% - staże rok wcześniej 31,8%
- 35,8% - szkolenia rok wcześniej 31,5%
- 31,7% - przygotowanie zawodowe rok wcześniej 25,3%
- 18,1% - roboty publiczne rok wcześniej 19,1%.

Fundusz Pracy

Zgodnie ze sprawozdawczością dotyczącą przychodów i wydatków Funduszu Pracy – według wprowadzonego w 2005 r. nowego formularza MGIP-02 – w okresie styczeń – grudzień 2005 r. – z Funduszu Pracy wydatkowano kwotę **554.298,6** tys. zł, o 385.720,1 tys. zł, tj. **o 41,0% mniej** niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

W strukturze wydatków Funduszu Pracy nadal dominowały wydatki na formy pasywne, a więc zasiłki dla bezrobotnych – 59,0%, tj. **326.786,0 tys. zł.** (w poprzednim roku 82,6% zasiłki dla bezrobotnych oraz zasiłki i świadczenia przedemerytalne).

Udział limitowanych wydatków na realizację programów przeciwdziałających bezrobociu stanowił **36,8%** ogółu wydatków Funduszu Pracy (rok wcześniej 15,9%), nie limitowane wydatki na wypłatę dodatków aktywizujących oraz stypendiów za okres nauki stanowiły 0,7% ogółu wydatków, 3,5% pozostałe wydatki Funduszu Pracy.

Zgodnie z informacją uzyskaną z powiatowych urzędów pracy województwa mazowieckiego - w 2005 r. w ramach limitów na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej wydatkowano **203.930.957 zł**, o 54.648.285 zł, tj. **o 36,6% więcej** niż w poprzednim roku,

z tego na:

- staże u pracodawców **68.686.759 zł**, tj. 33,68 % ogółu poniesionych na aktywizację bezrobotnych,
- roboty publiczne **34.152.673 zł**, tj. 16,75%,
- jednorazowe środków dla bezrobotnych na podjęcie działalności gospodarczej (w tym pomoc prawna) **33.006.978 zł**, tj. 16,19%,
- prace interwencyjne **20.743.550 zł**, tj. 10,17%,
- szkolenia **19.523.609 zł**, tj. 9,62%,
- przygotowanie zawodowe **19.817.502 zł**, tj. 9,72%,
- przygotowanie zawodowe młodocianych **4.939.242 zł**, tj. 2,42%,
- refundacji pracodawcy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy **2.579.164 zł**, tj. 1,27%
- umowy absolwenckie **149.700 zł**, tj. 0,07%,
- inne (w tym między innymi: koszty opieki nad dzieckiem, koszty badań, dojazdu i zakwaterowania bezrobotnych nie objętych programami subsydiowanymi, pożyczki szkoleniowe oraz inne wydatki) **183.730 zł**, tj. 0,09%,
- refundacja na ubezpieczenie społeczne rolników **48.050 zł**, tj. 0,02%.

Łączny limit wydatków Funduszu Pracy przyznany w 2005 r. - dla województwa mazowieckiego na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej – zbilansowany na podstawie decyzji finansowych przekazanych do powiatowych urzędów pracy wyniósł **208.043.400 zł** i był o 56.186.800 zł, tj. **o 37,0% wyższy** niż przyznany samorządom powiatowym województwa mazowieckiego w 2004 roku.

Limity wydatków Funduszu Pracy rozdysponowane w 2005 r. wyniosły:

- 137.937.800 zł - algorytm,
- 34.929.400 zł - „NOWE działanie 1.2 SPO RZL” (2 projekty),
- 24.757.700 zł - „NOWE działanie 1.3 SPO RZL” (2 projekty),
- 5.712.400 zł - „SPO RZL działanie 1.2a”,
- 4.706.100 zł - „SPO RZL działanie 1.3a”.

Dodatkowo na mocy porozumienia z 30.08.2005 r. Prezydent Miasta Płocka przekazał 1.000.000 zł na realizację programu „Płock dla przedsiębiorczych” (*dofinansowania dla bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą*). Z uwagi na to, że w/w środki przekazane zostały na Fundusz Pracy, a finansowanie programu wykazywane było w wydatkach FP (*sprawozdania MGIP-02*), kwotę tę doliczono do limitu algorytmicznego.

Wobec powyższego - rozdysponowany limit wydatków dla województwa mazowieckiego w 2005 r. wyniósł **209.043.400 zł**.

Wykorzystanie przyznanych środków Funduszu Pracy w 2005 r. ukształtowało się na poziomie **97,55%**, w tym na poszczególne „podlimity” wyniosło:

- algorytm - 99,20%,
- „SPO RZL działanie 1.2a” - 96,40%,
- „SPO RZL działanie 1.3a” - 90,14%,
- „NOWE działania 1.2 SPO RZL” - 93,61%,
- „NOWE działania 1.3 SPO RZL” - 95,55%,

3. Analiza SWOT

Analiza SWOT mazowieckiego rynku pracy uwidacznia jego słabe i silne strony oraz przedstawia możliwości i zagrożenia. Dokonując oceny brano pod uwagę zarówno czynniki zewnętrzne jak i wewnętrzne, które wywierają istotny wpływ na kształtowanie się podaży i popytu na rynku pracy.

Tabela: Analiza SWOT mazowieckiego rynku pracy

Mazowiecki rynek pracy	
Potencjał gospodarczy	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki potencjał gospodarczy, kapitałowy i intelektualny aglomeracji warszawskiej • Duża różnorodność branży przemysłowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Bardzo wysokie dysproporcje w rozwoju poszczególnych subregionów • Skupianie się podmiotów gospodarczych głównie w aglomeracji warszawskiej

<ul style="list-style-type: none"> • Wysoko rozwinięty sektor usług • Największa w skali kraju koncentracja podmiotów gospodarczych • Wysoki nakład na działalność badawczo-rozwojową w rejonie Warszawy • Dynamiczny rozwój nowoczesnych innowacyjnych branż • Najwyższa aktywność inwestorów zagranicznych • Największy eksport i import w skali kraju • Tranzytowe położenie w systemie transportowym Polski i Europy • Przebieg głównych linii korytarzy transportowych • Atrakcyjny turystycznie teren pod względem walorów przyrodniczo – krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego • Wysoko rozwinięta baza recepcyjna i turystyczna • Zmniejszająca się liczba małych i średnich gospodarstw rolnych, wzrost gospodarstw dużych i wielkoobszarowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski i niedostosowany system transportu • Słabo rozbudowany system informacyjny o dostępnych środkach finansowych na rozwój MSP • Mierna współpraca między przedsiębiorcami a instytucjami samorządowymi • Niedostatecznie rozwinięty system informacji na temat rynku i gospodarki • Pryncypialny wpływ polityki na kształtowanie się sytuacji gospodarczej • Koncentracja bazy turystycznej i recepcyjnej w Warszawie • Niski standard turystyczny i recepcyjny poza Warszawą, brak bazy o średnim standardzie w Warszawie • Centralizacja instytucji rynku pracy • Nieposiadanie bądź istnienie niekorzystnych planów zagospodarowania przestrzennego
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Dążenie do zachowania równowagi w rozwoju poszczególnych okręgów województwa • Efektywne wykorzystanie dostępnych środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej • Zwiększenie liczebności inkubatorów przedsiębiorczości itp. placówek • Stosowanie preferencji finansowych dla nowo tworzonych MSP • Obniżenie kosztów pracy • Alternatywne /pozarolnicze/ formy zatrudnienia dla pracujących w sektorze rolniczym • Rozwój turystyki z wykorzystaniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego • Odbudowa tradycyjnych gałęzi przemysłu 	<ul style="list-style-type: none"> • Narastająca polaryzacja w rozwoju subregionów • Zcentralizowany rozwój przedsiębiorczości – głównie teren aglomeracji warszawskiej • Minimalnie rozbudowane partnerstwo i współpraca pomiędzy instytucjami samorządowymi a przedsiębiorcami, instytucjami i organizacjami • Kadencyjny system działania władz – nie ponoszenie odpowiedzialności • Niedostateczne upowszechnianie informacji z zakresu możliwości wykorzystania funduszy strukturalnych • Wzrastająca liczba uczelni wyższych o niskim potencjale edukacyjnym • System kształcenia zarówno uczelni wyższych jak i szkół średnich

promowanie regionalnych produktów, usług	niedostosowany do potrzeb rynku pracy
Zasoby ludzkie	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Najniższa w kraju stopa bezrobocia • Wysoka liczba mieszkańców z wykształceniem wyższym • Wysoko wykwalifikowana kadra instytucji rynku pracy • Wzrastająca elastyczność w podejmowaniu pracy, dostosowywanie się do zmian zachodzących na rynku pracy • Doświadczenie kadry instytucji rynku pracy w działaniach prowadzonych na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych • Znaczne zasoby siły roboczej o zróżnicowanych kwalifikacjach zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymujące się bezrobocie strukturalne • Bardzo duże zróżnicowanie lokalnych rynków pracy • Niechęć zarówno pracowników, jak i pracodawców do inwestowania w rozwój kapitału ludzkiego • Niskie wykształcenie mieszkańców terenów wiejskich • Nisko rozwinięta przedsiębiorczość wśród młodzieży • Dysproporcje w rozwoju zasobów ludzkich na poziomie poszczególnych subregionów • Niestabilna kadra instytucji rynku pracy • Słabe zaplecze techniczne instytucji rynku pracy • Biurokracja instytucji rynku pracy • Niedostatecznie zbadany rynek pracy skutkujący niedostosowanymi działaniami aktywizacyjnymi • Zbyt nisko rozwinięta współpraca i partnerstwo pomiędzy urzędami a instytucjami • Nie podmiotowe traktowanie osób bezrobotnych przez pracowników instytucji rynku pracy • Niski stopień zatrudnialności osób niepełnosprawnych • Utrwalanie się ubóstwa i dziedziczenia bezrobocia • Migracja i koncentracja osób wykwalifikowanych, przedsiębiorczych na teren aglomeracji warszawskiej
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja Programu Modelu Partnerstwa Lokalnego w zakresie przeciwdziałania 	<ul style="list-style-type: none"> • Nasilanie się polaryzacji na poziomie społecznym

<p>bezrobociu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Świadomość korzyści wynikających z nawiązania partnerstwa i współpracy na poszczególnych szczeblach • Tworzenie placówek świadczących usługi rynku pracy • Współpraca z zagranicznymi instytucjami działającymi na rzecz osób bezrobotnych • Dostosowanie systemu kształcenia do rynku pracy - wykorzystanie konkurencji między uczelniami • Podmiotowe traktowanie osób bezrobotnych zarejestrowanych jako osoby bezrobotne • Zwiększenie zatrudnienia wykwalifikowanych pośredników pracy i doradców zawodowych • Wykorzystanie środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrastająca liczba osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym • Narastające zjawisko bezrobocia frykcyjnego • Niski poziom wynagrodzeń i wzrastające koszty utrzymania • Wysoki odsetek osób pracujących w rolnictwie • Spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym w perspektywie do 2030 r. • Odływ wysoko kwalifikowanych specjalistów poza granice kraju • Zmiany polityczne /w tym różne postrzeganie rynku pracy/ skutkujące np. zmianą kadry instytucji rynku pracy • Procedury instytucji rynku pracy ograniczające możliwość powstawania nowych działań • Słabo rozbudowany system informacyjny o możliwościach uczestnictwa w projektach finansowanych z funduszy strukturalnych • Kultura klejntalna instytucji rynku pracy • Niedostatecznie dostosowany system prawny do programów europejskich w zakresie przeciwdziałania bezrobociu
---	---

SWOT- Mazowiecki rynek pracy - podsumowanie

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Najwyższy w skali kraju potencjał gospodarczy, intelektualny, kapitałowy i instytucjonalny • Warszawa jako główny punkt styku gospodarki krajowej z gospodarką światową, miejsce głównych usług dla producentów i bezkonkurencyjnych w skali kraj skupisk. • Najwyżej rozwinięty poziom gospodarczy w skali kraju / PKB/ • Dynamiczny rozwój nowoczesnych innowacyjnych branż • Duży potencjał turystyczny • Niska stopa bezrobocia w skali kraju 	<ul style="list-style-type: none"> • Dysproporcje w dynamice rozwoju gospodarczego i warunkach życia ludności w województwie • Wysokie dysproporcje w kształtowaniu się stopy bezrobocia w poszczególnych subregionach • Pryncypialny wpływ polityki na kształtowanie się gospodarki • Niski poziom kształcenia w szkolnictwie średnim i wyższym • Wysoka liczba ludności o niskim poziomie wykształcenia głównie zamieszkujących tereny wiejskie • Słabo rozwinięta współpraca i

<ul style="list-style-type: none"> • Wykwalifikowana kadra instytucji rynku pracy • Elastyczność pracodawców i kadry w dostosowywaniu się do zmian zachodzących na rynku pracy • Znaczna liczba i aktywność organizacji pozarządowych w Warszawie • Dynamiczny wzrost ilości nowopowstałych szkół wyższych i średnich 	<p>partnerstwo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kultura klijentalna instytucji rynku pracy • Słabo wyposażone zaplecze techniczne instytucji rynku pracy głównie na poziomie jednostek powiatowych • Niedostatecznie rozbudowany system informacyjny o możliwości korzystania funduszy strukturalnych • Nieprawidłowo i nieefektywnie rozbudowany system zarządzania instytucji rynku pracy • Niedostateczne upowszechnianie informacji o korzyściach prowadzenia działalności gospodarczej • Niedostateczne upowszechnianie wśród istniejących przedsiębiorców informacji na temat zewnętrznych źródeł finansowania mogących wspomóc rozwój prowadzonej działalności.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Efektywne wykorzystanie funduszy strukturalnych Unii Europejskiej wspierających politykę regionalną • Prowadzenie polityki preferencji dla MSP • Realizacja Programu Partnerstwa Lokalnego • Zmiana systemu kształcenia w celu dostosowania do popytu na rynku pracy • Kompleksowe badanie rynku pracy skutkujące celowymi programami aktywizującymi • Stymulowanie tworzenia pozarolniczych miejsc pracy • Wykorzystanie potencjału naukowo badawczego, intelektualnego • Rozszerzenie usług doradztwa zawodowego /podmiotowe traktowanie osób bezrobotnych/ • Zwiększenie zasięgu oddziaływania procesów dyfuzji z Warszawy do poszczególnych subregionów województwa 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębiające się dysproporcje wewnątrz regionalne • Wzrost zewnętrznych i wewnętrznych kosztów utrzymania MSP • Niedostateczna korelacja pomiędzy systemem kształcenia a popytem rynku pracy • Niechęć do nawiązywania współpracy i partnerstwa • Wzrost liczby osób podejmujących pracę „na czarno” • Narastające zjawisko bezrobocia frykcyjnego • Wzrastająca liczba osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym • Pojawiające się zjawisko dziedziczenia bezrobocia • Pogłębiające się bezrobocie ukryte wśród mieszkańców terenów wiejskich

Opierając się na analizie SWOT, danych z poszczególnych regionów województwa mazowieckiego, wniosków z regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia na 2005 rok oraz uwzględniając założenia dokumentów będących fundamentem dla utworzenia regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia dokonano wyboru zadań strategicznych, w których mieszczą się zadania uznane za priorytetowe do realizacji w latach 2006-2007, a których wykonanie będzie miało istotny wpływ na poprawę sytuacji na mazowieckim rynku pracy.

Rozdział II Zadania na rzecz powstania nowych miejsc pracy i tworzenia warunków dla rozwoju gospodarczego

1. Aktywizacja osób z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy

Zadania:

1.1 Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych

Osoby długotrwale bezrobotne stanowią grupę osób będącą dominującą wśród osób bezrobotnych na terenie województwa mazowieckiego (*Załącznik nr 3 Długotrwale bezrobotni według wykształcenia w grudniu 2005 rok*).

Są to osoby, gdzie dalsze pozostawanie w bierności zawodowej może być przyczyną ich marginalizacji. Ze względu na aktualną sytuację na rynku pracy wymagają szczególnych działań, nakierowanych przede wszystkim na udzielenie wsparcia oraz wypracowanie aktywnej postawy w stosunku poszukiwania i podjęcia zatrudnienia. Osoby te mają szczególnie duże problemy ze znalezieniem zatrudnienia. Powodem są zazwyczaj niskie kwalifikacje, wykształcenie zawodowe lub kwalifikacje nie atrakcyjne dla potencjalnych pracodawców, które dodatkowo szybko ulega dezaktualizacji.

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w celu aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych planuje:

- świadczenie usług poradnictwa i informacji zawodowej z wykorzystaniem specjalistycznych metod i technik przez wykwalifikowaną kadrę doradców zawodowych w formie indywidualnych konsultacji zawodowych nakierowanych na udzielenie wsparcia, podniesienie motywacji osoby bezrobotnej do podjęcia pracy oraz pomoc w podjęciu kluczowych decyzji dotyczących życia zawodowego,
- organizowanie i prowadzenie zajęć grupowych mających na celu: wyposażenie osób bezrobotnych w umiejętności radzenia sobie z trudną sytuacją pozostawania bez pracy; pomoc w radzeniu sobie w momentach kryzysowych pojawiających się w procesie poszukiwania zatrudnienia; poszerzenie świadomości osób bezrobotnych w zakresie posiadanych kwalifikacji, umiejętności i innych zasobów, które mogą wykorzystać w procesie poszukiwania pracy,
- organizowanie i prowadzenie zajęć aktywizacyjnych mających na celu wyposażenie osób bezrobotnych w umiejętności niezbędne do skutecznego poruszania się po rynku pracy.

Zakłada się, iż efektem prowadzonych działań będzie objęcie usługami doradczymi osoby długotrwale bezrobotne u których nastąpi wzrost motywacji do poszukiwania i podjęcia zatrudnienia, poszerzenie umiejętności podejmowania decyzji zawodowych, poszerzenie umiejętności w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych; podniesienie świadomości w zakresie posiadanych kwalifikacji, umiejętności i innych zasobów, które mogą wykorzystać w procesie poszukiwania pracy oraz nabycie umiejętności niezbędnych do skutecznego poruszania się po rynku pracy.

W celu aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych CIiPKZ Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie Filia w Płocku we współpracy z Powiatowymi Urzędami Pracy i Gminnymi Centrami Informacji z terenu działania Filii planuje realizację programu „**Powrót na rynek pracy**”. Zasadniczym celem projektu jest przygotowanie osób długotrwale bezrobotnych do ponownego wejścia na rynek pracy, podjęcia zatrudnienia lub szkolenia. Zakładane działania realizowane będzie poprzez:

- propagowanie programu „Powrót na rynek pracy” wśród osób bezrobotnych – promocja,
- grupowe spotkania informacyjne,
- cykl zajęć warsztatowych kształtujących umiejętności aktywnego poszukiwania pracy,
- udzielanie indywidualnych konsultacji z zakresu poradnictwa zawodowego.

Zakłada się, iż efektem prowadzonych zajęć będzie nabycie przez uczestników umiejętności efektywnego i samodzielnego poszukiwania zatrudnienia a w końcowym efekcie podjęcie pracy, szkolenia lub przekwalifikowania.

Wojewódzki Urząd Pracy jako Instytucja Wdrażająca realizował będzie działania, informacyjno - promocyjne w zakresie możliwości wykorzystania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz ogłaszał konkursy dla powiatowych urzędów pracy na składanie projektów w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich Działania 1.3 schemat a) Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia. Upowszechnianie EFS realizowane będzie poprzez:

- inspirowanie potencjalnych beneficjentów do opracowywania projektów w ramach SPO RZL skierowanych do osób długotrwale bezrobotnych,
- udzielanie wnioskodawcom pomocy informacyjno-doradczej w fazie opracowywania i realizacji projektów,
- organizowanie dla potencjalnych beneficjentów seminariów, konferencji i narad szkoleniowych w zakresie pozyskiwania środków w ramach EFS.

Zakłada się iż zostanie wykorzystane 100% środków finansowych przeznaczonych na realizację projektów w ramach Działania 1.3 SPO RZL.

Powiatowe urzędy pracy w celu zwiększenia szans na uzyskanie zatrudnienia przez osoby długotrwale bezrobotne organizowały będą szkolenia, które umożliwią podniesienie lub zmianę posiadanych kwalifikacji. Natomiast nabycie praktycznych umiejętności do wykonywania pracy na danym stanowisku umożliwi im odbycie przygotowania zawodowego u pracodawcy. Ponadto zostaną zorganizowane prace interwencyjne, które umożliwią podjęcie zatrudnienia oraz zostaną przydzielone jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Dzięki organizowanym formom pomocy przewiduje się iż osoby pozostające długotrwale bezrobotnymi otrzymają pomoc, która przywróci je do aktywności zawodowej dając szansę na odbudowanie poczucia własnej wartości.

Przewiduje się, że w efekcie prowadzonych działań w roku 2006 programami aktywizującymi urzędów pracy objętych zostanie około 16 000 osób będących długotrwale bezrobotnymi. Zakłada się, iż około 630 osób będzie uczestnikami staży, około 3400 osób będzie skierowanych na przygotowanie zawodowe, około 3 500 osób podejmie pracę w ramach prac interwencyjnych, a około 2 500 osób w ramach robót publicznych. Przewiduje się, iż ze szkoleń skorzysta około 5000 osób. W stosunku do tej grupy osób zastosowana zostanie jedna z form aktywizacji jaką są prace społecznie użyteczne, z których będzie mogło skorzystać około 600 osób. Zakłada się, iż zostanie przyznanych około 1300 jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

1.2. Aktywizacja zawodowa osób do 25 roku życia

Wysoki poziom bezrobocia wśród młodzieży, a w szczególności wśród osób kończących szkoły zarówno ponadgimnazjalne, jak i wyższe jest faktem powszechnie znanym (*Załącznik nr 4 Bezrobotni do 25 roku życia według wykształcenia w grudniu 2005 rok*).

Jedną z przyczyn zaistniałej sytuacji jest m.in. brak wiedzy młodych ludzi w zakresie dostępnych sposobów poszukiwania pracy, samodzielności w myśleniu i działaniu, a także niedostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy. Niemożność uzyskania zatrudnienia przez osoby młode może być skutkiem pogłębiającego się stresu, apatii, bierności, co może doprowadzić do patologii społecznej. Pozostawanie długotrwale bezrobotnymi powoduje także dezaktualizację wiedzy zdobytej w trakcie nauki w szkole, co w efekcie może być przyczyną degeneracji i popadania w konflikt z prawem.

W związku z powyższym należy podejmować inicjatywy, dające możliwość nabycia umiejętności skutecznego poruszania się po rynku pracy, jak i szansę odbycia praktyki zawodowej i uzyskania trwałego zatrudnienia. Działania mające na celu aktywizację w/w osób realizowane będą w oparciu o zadania subsydiowane, jak i niesubsydiowane. Wyszczególnione formy aktywizacji dla grupy osób do 25 roku życia mają przede wszystkim na celu pomóc tym osobom w zdobyciu pierwszego doświadczenia zawodowego, odpowiednich kwalifikacji i umiejętności, których wymaga zmieniający się rynek pracy.

Jednym z przedsięwzięć, których realizacji podjął się w tym zakresie Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie będzie zorganizowanie wakacyjnej giełdy pracy, skierowanej do młodych ludzi. W roku 2006 odbędzie się już 6 edycja **„Wakacyjnej Giełdy Pracy dla Młodzieży – Lato 2006”**. Giełda realizowana będzie przy współpracy z partnerami rynku pracy, zajmującymi się na co dzień problematyką ludzi młodych. Wakacyjna Giełda Pracy daje możliwość osobom młodym (uczącym się i bezrobotnym) podjęcia krótkoterminowej pracy w okresie letnim. Praca wakacyjna umożliwi młodzieży nabycie umiejętności poruszania się po rynku pracy oraz uzyskania pierwszych doświadczeń zawodowych.

Wojewódzki Urząd Pracy jako Instytucja Wdrażająca realizował będzie działania, informacyjno - promocyjne w zakresie możliwości wykorzystania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz ogłaszał konkursy dla powiatowych urzędów pracy na składanie projektów w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich nakierowanych na aktywizację osób młodych. Ogłaszane będą konkursy dla powiatowych urzędów pracy na składanie projektów w ramach SPO RZL Działania 1.2 schemat a) Perspektywy dla młodzieży. Upowszechnianie EFS realizowane będzie m.in. poprzez:

- inspirowanie potencjalnych beneficjentów do opracowywania projektów w ramach SPO RZL skierowanych do bezrobotnej młodzieży,
- udzielanie wnioskodawcom pomocy informacyjno-doradczej w fazie opracowywania i realizacji projektów,
- organizowanie dla potencjalnych beneficjentów seminariów, konferencji i narad szkoleniowych w zakresie pozyskiwania środków w ramach EFS.

Zakłada się, iż zostanie wykorzystane 100% środków finansowych przeznaczonych na aktywizację osób do 25 roku życia w ramach Działania 1.2 SPO RZL.

W celu aktywizacji zawodowej osób do 25 roku, w tym uczniów i potencjalnych studentów Filia WUP w Ciechanowie planuje organizację **„Forów edukacyjnych w powiatach subregionu ciechanowskiego”** jako **Targi edukacyjne** przy współpracy samorządów powiatowych, władz właściwych ds. oświaty, powiatowych urzędów pracy, uczelni, szkół ponadgimnazjalnych, itp. Działania te przyczynią się do upowszechniania wśród

osób młodych informacji nt. aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy, wiedzy na temat zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz możliwościach edukacyjnych. Zakłada się iż w efekcie prowadzonych działań młodzież uczestnicząca w targach zdobędzie wiedzę na temat ofert edukacyjnych w subregionie i w najbliższych ośrodkach tj. Warszawie, Olsztynie, Toruniu, Płocku, Ostrołęce, Pułtusku. Zdobędzie również informacje na temat zawodów deficytowych, uzyska wiedzę na temat źródeł informacji istotnych z punktu widzenia planowania kariery. Ponadto zdobyta wiedza pozwoli na bieżące zainteresowanie się wybranym zawodem, określeniem szans jego wykonywania, zmniejszy ilość nieudanych wyborów ścieżki edukacyjnej.

Jednym z planowanych działań mających na celu aktywizację zawodową młodzieży jest realizacja przez Filię WUP w Ciechanowie projektu **„Aktywizacja zawodowa młodzieży. Działania na rzecz nauczycieli – szkolnych doradców zawodowych”**. W ramach projektu planowane jest zorganizowanie spotkań i seminariów doradców zawodowych WUP z zainteresowanymi nauczycielami, którzy otrzymają informacje nt. sytuacji na rynku pracy, ofercie edukacyjnej, zawodach nadwyżkowych i deficytowych, warsztacie pracy szkolnego doradcy zawodowego, aktualnie obowiązujących przepisach prawnych oraz uzyskają wskazówki w zakresie prowadzenia doradztwa zawodowego oraz metod efektywnego prowadzenia Szkolnych Ośrodków Kariery. Projekt realizowany będzie przy współpracy WUP z Centrum Edukacji i Pracy, Poradniami Psychologiczno – Pedagogicznymi. Zakłada się, iż efektem prowadzonych zajęć będzie nabycie przez około 20 nauczycieli wiedzy potrzebnej w realizacji roli szkolnego doradcy zawodowego oraz wymiana doświadczeń pomiędzy istniejącymi Szkolnymi Ośrodkami Kariery w celu ich jak najefektowniejszego działania

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Filii WUP w Płocku we współpracy z Biurami Karier w celu przygotowania studentów studiów zaocznych oraz absolwentów uczelni do samodzielnego i aktywnego wejścia na rynek pracy planuje realizację Programu **„Droga do kariery”**. Realizacji celu posłużą następujące działania:

- udział w targach i giełdach pracy organizowanych na terenie płockich uczelni,
- przygotowanie harmonogramu spotkań w ramach Programu w porozumieniu z przedstawicielami płockich uczelni,
- organizacja spotkań informacyjnych na temat Programu skierowanego do studentów studiów zaocznych oraz rekrutacja osób zainteresowanych uczestnictwem w części warsztatowej Programu,
- organizacja spotkań informacyjnych z zakresu sytuacji na lokalnym i krajowym rynku pracy wśród studentów studiów dziennych,
- przygotowanie cyklu spotkań warsztatowych kształtujących umiejętności niezbędne na rynku pracy dla absolwentów studiów dziennych,
- udzielanie indywidualnych porad i konsultacji.

Przewiduje się, iż efektem planowanych działań w ramach programu Droga do kariery będzie:

- nabycie umiejętności efektywnego i samodzielnego poszukiwania zatrudnienia,
- adekwatna ocena własnego potencjału zawodowego,
- zaplanowanie ścieżki rozwoju zawodowego,
- podjęcie decyzji o dalszym kształceniu,
- podjęcie pracy.

Filia WUP z siedzibą w Radomiu w zakresie działań prowadzonych na rzecz aktywizacji osób młodych planuje organizację szkoleń i warsztatów dotyczących metod uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej, udzielać informacji o możliwościach finansowania samozatrudnienia. Ponadto zakłada kontynuowanie działalności informacyjnej nt. planowanych form aktywnych dla młodych ludzi poprzez organizację targów pracy, giełd pracy, prezentacji, targów edukacyjnych.

Filia WUP z siedzibą w Siedlcach w celu zwiększenia zatrudnienia wśród osób młodych planuje prowadzić współpracę z siedlecką jednostką wojskową polegająca na prowadzeniu cyklicznych zajęć warsztatowych **„Wychodzisz do cywila i co dalej...?”** dla żołnierzy kończących zasadniczą służbę wojskową. Planowane jest także inicjowanie i prowadzenie spotkań grupowych z osobami do 25 roku życia w celu promocji aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, skierowanych do tej grupy odbiorców w ramach programu „Pierwsza praca”. Ponadto w ramach współpracy z Mobilnym Centrum Informacji OHP w Siedlcach organizowanie i prowadzenie wspólnych zajęć z osobami do 25 roku życia w tym współorganizowanie Targów Pracy. Planowane jest także zorganizowanie spotkania informacyjnego nt. „Au pair – kluczem do kariery”

Mazowiecka Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej młodzieży planuje realizację projektów:

- „Poradnictwo zawodowe dla młodzieży”
- „Równy Start”
- „Zaplanuj swoją karierę”

Projekt **„Poradnictwo zawodowe dla młodzieży”** skierowany jest do osób w wieku 15 – 25 lat, w tym uczniów szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, studentów, osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Celem projektu jest upowszechnianie usług z zakresu informacji i poradnictwa zawodowego dla młodzieży, w szczególności zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz pochodzącej z obszarów wiejskich i małych miasteczek. Działania nastawione są na wzbogacenie wiedzy i umiejętności młodzieży w zakresie planowania przyszłości zawodowej, poruszania się po rynku pracy, kreowania postaw przedsiębiorczości, mobilności, aktywności oraz kształcenia ustawicznego. Realizowany będzie przez sieć Mobilnych Centrów Informacji Zawodowej (6 placówek) oraz Młodzieżowe Centra Kariery (2 placówki). Zakłada się, iż w efekcie realizacji projektu informacją i poradnictwem zawodowym zostanie objętych około 24.000 osób młodych (w tym usługami z modułem przedsiębiorczości).

Projekt **„Równy Start”** nakierowany jest na rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia wśród młodzieży do 25 roku życia zainteresowanej uruchomieniem własnej działalności gospodarczej i przedsiębiorczością. W jego ramach przewidziane są szkolenia z zakresu przedsiębiorczości, zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz doradztwo indywidualne świadczone w ramach punktów konsultacyjnych.

Projekt **„Zaplanuj Swoją Kariere”** skierowany jest do młodzieży do 25 roku życia zamieszkującej tereny wiejskie. Projekt zakłada realizację szkoleń przekwalifikowujących oraz naukę umiejętności poszukiwania zatrudnienia, ułatwiający adaptację bezrobotnych z terenu wsi do pracy w zawodach pozarolniczych, także poprzez pomoc w zakresie podejmowania samodzielnej działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne z terenów wiejskich.

Zakłada się, iż realizacja projektów „Poradnictwo zawodowe dla młodzieży”, „Równy Start”, „Zaplanuj swoją karierę” przyczyni się do nabycia przez uczestników wiedzy umożliwiającej podejmowanie świadomych wyborów edukacyjnych i zawodowych, dostosowanych do potrzeb rynku pracy i indywidualnych możliwości, rozwój postaw aktywności, promocji własnej osoby na rynku pracy, kształcenia przez całe życie oraz

przedsiębiorczości, kształtowanie cech psychospołecznych umożliwiających skuteczne funkcjonowanie społeczne i zawodowe.

Mazowiecka Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy prowadziła będzie także wzmożone działania dążące do profesjonalizacji pośrednictwa pracy świadczonej na rzecz młodzieży w Młodzieżowych Biurach Pracy Ochotniczych Hufców Pracy. Prowadzone będą działania mające na celu organizację zatrudnienia czasowego (prace krótkoterminowe) i stałego oraz organizację Targów i Giełd Pracy. Jednocześnie KG OHP w roku 2006 planuje komputeryzację sieci MBP na terenie Mazowsza oraz wprowadzenie projektu „**Standard usługi pośrednictwa pracy**”.

Efektem prowadzonych działań będzie promocja młodzieży jako grupy wchodzącej na rynek pracy, stworzenie szansy aktywizacji zawodowej dla młodzieży jako grupy w szczególnej sytuacji na rynku pracy, dostarczenie młodzieży materialnych i pozamaterialnych (społecznych) korzyści związanych z podjęciem pracy, podniesienie jakości usług rynku pracy świadczonych przez MBP. Zakłada się iż zostanie zaewidencjonowanych w MBP około 7.000 osób w wieku 15 – 25 lat oraz zostanie pozyskanych około 10.000 miejsc pracy dla młodzieży.

Mazowiecka Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy planuje przystąpić do realizacji projektu „**Tvoja Wiedza – Twój Sukces**” edycja 2006. Zadanie realizowane będzie w ramach projektów Działania 1.5 Schemat b) Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich 2004-2006. Mazowiecka Wojewódzka Komenda OHP jest realizatorem części projektu, którego wnioskodawcą jest KG OHP.

Celem projektu jest przywrócenie do edukacji i usamodzielnienie młodzieży zagrożonej marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Przedsięwzięcia ujęte zostaną w dwóch generalnych blokach. Pierwszy - dotyczy edukacji formalnej i przewiduje skierowanie uczestników projektu do konkretnych szkół w celu uzyskania przez nich wykształcenia ogólnego lub zdobycia zawodu oraz dostosowania ich kwalifikacji do wymagań rynku pracy. Drugi blok dotyczy edukacji nieformalnej. W ramach edukacji nieformalnej młodzież zostanie objęta pełnym systemem opiekuńczo-wychowawczym w zakresie określonych modułów, takich jak: moduł integracyjny – mający na celu integrację grupy, poznanie siebie, rozwój osobisty; lingwistyczny, informatyczny, na temat rynku pracy - wchodzenie i poruszanie się po rynku pracy, psychoterapeutyczny, zawodowy – kursy mające na celu rozszerzenie kwalifikacji zawodowych uczestnika.

Zakłada się, iż w efekcie realizacji projektu nastąpi powrót do systemu edukacji lub kontynuacja nauki lub szkoleń przez 85% beneficjentów w wieku 15 – 18 lat, ponad 85% beneficjentów nabędzie kwalifikacje zawodowe, a 30% beneficjentów w wieku 18 – 24 lat podejmie pracę lub działalność gospodarczą. Ponadto wśród osób uczestniczących w projekcie nastąpi poprawa samooceny, poczucia własnej wartości, zwiększenie motywacji do nauki bądź uzyskania kwalifikacji zawodowych, zwiększenie motywacji do poszukiwania pracy. Beneficjenci nabędą także umiejętności poruszania się po rynku pracy, radzenia sobie ze stresem oraz podniosą poczucie odpowiedzialności.

Mazowiecka Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy, realizowała będzie **Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości wśród dzieci i młodzieży**. Projekt stanowił będzie niezbędne oddziaływania wychowawcze polegające na wspieraniu młodych osób w usamodzielnieniu się i uzyskaniu wykształcenia zawodowego odpowiadającego potrzebom rynku pracy, a także działania o charakterze profilaktycznym i resocjalizacyjnym zmierzające do eliminowania zachowań patologicznych, agresywnych i przestępczych. Nastawiony jest także na profilaktykę uzależnień i promowanie sposobów aktywnego i pozytywnego funkcjonowania w środowisku lokalnym. Zakłada się iż w wyniku udziału młodzieży w programie obniżeniu ulegnie poziom skłonności do zachowań kierujących się przemocą, zwiększy się umiejętność radzenia sobie z agresją własną i cudzą,

jak i z negatywną presją społeczną (umiejętność radzenia sobie ze stresem, negatywnym wpływem środowiska). Ponadto młodzież uczestnicząca w programie jest motywowana do kontynuowania edukacji szkolnej lub nauki zawodu (w formach oferowanych w OHP). Planuje się iż w Programie weźmie udział 2.500 osób.

Młodzi ludzie ze względu na młody wiek nie posiadają odpowiednich kwalifikacji zawodowych, a także umiejętności jakich wymagają obecnie pracodawcy. W związku z tym powiatowe urzędy pracy organizowały będą staże u pracodawcy, które pozwolą nabyć doświadczenie zawodowe i praktyczne umiejętności. Ponadto w celu dopasowania kwalifikacji zawodowych bezrobotnych do zmian w gospodarce i zapotrzebowania rynku pracy młodzi ludzie zostaną skierowani na szkolenia. Szkolenia będą miały na celu zmianę lub podwyższenie posiadanych kwalifikacji. Osoby wyróżniające się pomysłem i kreatywnością chcące założyć własną działalność gospodarczą udzielona zostanie pomoc w postaci przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Realizacja tych działań przyczyni się do zwiększenia szans młodzieży na rynku pracy, a także umożliwi podjęcie zatrudnienia i podniesienie kwalifikacji zawodowych.

Zakłada się, iż w roku 2006 z perspektywą realizacji do 2007 roku, programami aktywizującymi urzędy pracy obejmą około 24 000 osób do 25 roku życia, w tym: w ramach staży około 15 000 osób, w ramach przygotowania zawodowego około 300 osób, w ramach prac interwencyjnych 2 000 osób, w ramach robót publicznych 300 osób. Planowane jest przydzielenie około 700 osobom jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz skierowanie na szkolenia około 5000 osób.

1.3 Aktywizacja osób w wieku powyżej 50 roku życia

Osoby powyżej 50 roku życia ze względu na wiek mają szczególnie duże trudności w znalezieniu zatrudnienia (*Załącznik nr 5 Bezrobotni powyżej 50 roku życia według wykształcenia w województwie mazowieckim w grudniu 2005 roku*). Dyskryminacja w stosunku pracy jest nie dopuszczalna, ale praktyka dowodzi jednak, że na rynku pracy preferowani są młodszy kandydaci do pracy. W związku z powyższym aktywizacja tej grupy osób wymaga szczególnych działań, nakierowanych przede wszystkim na udzielenie wsparcia oraz wypracowanie aktywnej postawy w stosunku do poszukiwania i podjęcia zatrudnienia. Z uwagi na zagrożenie wykluczenia społecznego tej kategorii bezrobotnych niezbędne jest podjęcie działań ułatwiających powrót i funkcjonowanie na obecnym rynku pracy.

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie w celu aktywizacji tej grupy osób planuje m.in.:

- świadczenie usługi poradnictwa i informacji zawodowej z wykorzystaniem specjalistycznych metod i technik przez wykwalifikowaną kadrę doradców zawodowych w formie indywidualnych konsultacji zawodowych nakierowanych na udzielenie wsparcia, podniesienie motywacji osoby bezrobotnej do podjęcia pracy oraz pomoc w podjęciu kluczowych decyzji dotyczących życia zawodowego,
- organizowanie i prowadzenie zajęć grupowych mających na celu: wyposażenie osób bezrobotnych w umiejętności radzenia sobie z trudną sytuacją pozostawania bez pracy; pomoc w radzeniu sobie w momentach kryzysowych pojawiających się w procesie poszukiwania zatrudnienia; poszerzenie świadomości osób bezrobotnych w zakresie posiadanych kwalifikacji, umiejętności i innych zasobów które mogą wykorzystać w procesie poszukiwania pracy,

- organizowanie i prowadzenie zajęć aktywizacyjnych mających na celu wyposażenie osób bezrobotnych w umiejętności niezbędne do skutecznego poruszania się po rynku pracy.

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie Filia w Siedlcach przystąpi do realizacji projektu **„Wybór należy do Ciebie”**. W ramach projektu zorganizowane będą dwumodułowe zajęcia dla osób powyżej 50 roku życia w zakresie metod aktywnego poszukiwania pracy i jak zostać przedsiębiorcą.

W celu zmotywowanie do ponownego wejścia na rynek pracy oraz udzielenie wsparcia w podejmowanych działaniach osobom w wieku powyżej 50 roku życia Filia WUP w Radomiu uczestniczy jako partner w realizacji projektu **„Aktywizacja zawodowa osób w wieku powyżej 50 lat w ramach Programu „50 PLUS”**, który jest projektem, proponującym nowe metody i narzędzia rozwiązywania problemów bezrobocia osób powyżej 50 roku życia, umożliwiającą jego powtórzenie w innej lokalizacji, ukierunkowany na nowoczesne metody doradztwa i pośrednictwa pracy, obejmujący większą liczbę partnerów i obszar geograficzny, przekraczający lokalny rynek, tworzący sieć współpracy.

Partnerami w realizacji projektu są ponadto:

- Pro Edu Sp. z o.o. w Łodzi,
- Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie Filia w Radomiu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu, Filia w Pionkach,
- Powiatowy Urząd Pracy w Kozienicach,
- Powiatowy Urząd Pracy w Bochni,
- Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie.

Zasadniczym celem programu jest zwiększenie zatrudnienia wśród osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat, poprzez przełamanie stereotypów panujących na rynku pracy. Przewidziany program szkoleń został opracowany w sposób zapewniający możliwość jego powielenia i stosowania w innych regionach kraju. Cel ten zostanie zrealizowany poprzez zwiększenie kompetencji zawodowych i społecznych beneficjentów programu, którym posługują Agencja Edukacji i Pracy i szkolenia zawodowe.

Uczestnikami projektu jest 150 osób, w wieku powyżej 50 lat, pozostające bez zatrudnienia ponad 2 lata, skłonne podjąć pracę za granicą, nieposiadające lub posiadające niewielkie umiejętności obsługi komputera i Internetu, są zainteresowane opieką nad osobami w podeszłym wieku, chorymi lub dziećmi, bądź planują powrót do wcześniej wykonywanego zawodu lub re kwalifikację.

Wojewódzki Urząd Pracy (Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej - Filia Płock) przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu aktywizacji osób w wieku powyżej 50 roku życia planuje realizację projektu **„Zaczynam od nowa szukam pracy”**. Zasadniczym celem jest próba zmotywowania do ponownego wejścia na rynek pracy oraz udzielenie wsparcia w podejmowanych działaniach. W tym celu planowane jest:

- przeprowadzenie rekrutacji uczestników Programu przy udziale MOPS-u,
- umożliwienie odbycia konsultacji indywidualnych z doradcą zawodowym,
- przeprowadzenie zajęć informacyjnych dotyczących rynku pracy,
- przeprowadzenie cyklu spotkań warsztatowych aktywizujących i motywujących do działań w celu pozyskania pracy.

Zakłada się, iż w wyniku prowadzonych metod aktywizacyjnych uczestnicy projektu nabędą lub podniosą swoje zdolności komunikacyjne, zwiększą motywację do poszukiwania

pracy, podniosą własną samoocenę, wzrost pewności siebie, nabędą większą świadomość praw i obowiązków, umiejętność napisania listu motywacyjnego i CV. Efektem będzie także uzyskanie zatrudnienia lub podjęcie decyzji o przekwalifikowaniu czy dokończaniu.

Powiatowe urzędy pracy w celu przywrócenia na rynek pracy osób powyżej 50 roku życia organizowały będą pro – zatrudnieniowe formy wsparcia. Osoby te będą mogły zmienić lub podnieść posiadane kwalifikacje zawodowe poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju szkoleniach, kursach zawodowych. Ponadto będą kierowane na prace interwencyjne, roboty publiczne oraz będą miały możliwość uzyskania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Przewiduje się, iż w roku 2006 programami aktywizującymi urzędy pracy obejmą około 4000 osób powyżej 50 roku życia, w tym: w ramach przygotowania zawodowego około 550 osób, w ramach prac interwencyjnych 900 osób, w ramach robót publicznych 700 osób. Planowane jest przydzielenie około 300 osobom jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz skierowanie na szkolenia około 1 300 osób.

1.4 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet

Jednym z podstawowych czynników generujących wysoką liczbę kobiet pozostających bez pracy są zarówno krajowe, jak i lokalne uwarunkowania ekonomiczne przejawiające się niewielką liczbą ofert pracy, ich małą różnorodnością, a także coraz wyższymi wymaganiami stawianymi przez pracodawców. Mimo generalnie lepszego wykształcenia kobiety mają większe trudności z powrotem na rynek pracy szczególnie powracające po długiej nieobecności. Kwalifikacje, które posiadają wymagają niejednokrotnie aktualizacji. Także jako osoby bezrobotne, niekiedy po raz pierwszy wchodzące na rynek pracy i nieposiadające doświadczenia zawodowego, dłużej poszukują miejsca pracy. Stąd też potrzeba podjęcia działań aktywizujących i edukacyjnych, aktualizujących posiadane kwalifikacje przy uwzględnieniu potrzeb lokalnych rynków pracy. (*Załącznik nr 6 Bezrobotne Kobiety*).

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie Filia w Płocku przystąpi do realizacji projektu „**Kobieta aktywna zawodowo**” w ramach Działania 1.6 Integracja i reintegracja zawodowa kobiet Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich, współfinansowanego z EFS.

Celem projektu jest udzielenie wsparcia kobietom na rynku pracy poprzez działania prowadzące do wzrostu zatrudnienia oraz upowszechnienia elastycznych form zatrudnienia pozwalających na godzenie życia zawodowego i rodzinnego poprzez kompleksowe działania o charakterze informacyjno – edukacyjnym, specjalistyczne szkolenia, a także utworzenie nowych miejsc pracy.

Planowane działania, jakie będą realizowane w ramach ww. projektu to:

- doradztwo zawodowe i psychologiczne,
- szkolenia,
- przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej,

Zakłada się iż w efektem prowadzonych działań w ramach planowanego projektu będzie:

- objęcie poradnictwem zawodowym 120 kobiet,
- ukończenie szkolenia przez około 120 osób,
- uruchomienie działalności gospodarczej przez około 20 osób,
- objęcie poradnictwem w zakresie pośrednictwa pracy 100 osób,
- uzyskanie przez beneficjentów ostatecznych nowych kwalifikacji zawodowych dostosowanych do rynku pracy,
- uzyskanie przez beneficjentów ostatecznych umiejętności pracy w zespole, rozwiązywania problemów,
- podniesienie wiary we własne siły, oraz poczucia odpowiedzialności,
- nabycie konkretnych umiejętności zawodowych po ukończeniu szkoleń zawodowych.

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP w Warszawie Filia w Płocku przy współpracy z powiatowymi urzędami pracy planuje realizację Programu „**Integracja pokoleniowa kobiet**”. Celem zadania jest wzajemne przekazanie umiejętności i wiedzy zawodowej między uczestnikami, a w konsekwencji nabycie kompetencji zawodowych. Dobór grupy kobiet o zróżnicowanych kompetencjach i doświadczeniach w obrębie jednego zawodu pozwoli na wzajemną wymianę wiedzy i umiejętności, zwiększy zatem szanse znalezienia zatrudnienia.

W ramach Programu planowane jest podjęcie następujących działań:

- dobór uczestników Programu przy udziale powiatowych urzędów pracy (np. księgowie z wieloletnim doświadczeniem oraz absolwentki ekonomii),
- zajęcia informacyjne dotyczące rynku pracy,
- analiza potencjału zawodowego w formie zajęć grupowych,
- cykl spotkań warsztatowych w celu wymiany doświadczeń i umiejętności zawodowych (księgowość praktyczna, obsługa komputera, internetu),
- zajęcia aktywizacyjne,
- możliwość konsultacji indywidualnych z doradcą zawodowym.

Zakłada się, iż w efekcie kobiety uczestniczące w ww. Programie nabędą nowe lub podniosą posiadane umiejętności zawodowe, określą własne preferencje zawodowe oraz uzyskają zatrudnienie.

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie w zakresie realizacji działań współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej przystąpił do Partnerstwa na Rzecz Rozwoju z Centrum Praw Kobiet w Warszawie do realizacji projektu „**Praca i godne życie dla kobiet ofiar przemocy**” w ramach **Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL**. Działania Partnerstwa realizowane są w ramach tematu G: Godzenie życia rodzinnego i zawodowego oraz ponowna integracja kobiet i mężczyzn, którzy opuścili rynek pracy, poprzez rozwój bardziej elastycznych i efektywnych form organizacji pracy oraz działań towarzyszących, których celem jest m.in.:

- wypracowanie rozwiązań ułatwiających kobietom ofiarom przemocy podnoszenie kwalifikacji zawodowych, znalezienie zatrudnienia lub powrót na rynek pracy oraz godzenie życia rodzinnego i zawodowego,
- popularyzacja wśród pracodawców idei równych szans dla kobiet i mężczyzn, elastycznych form zatrudnienia oraz innych rozwiązań ułatwiających godzenie życia rodzinnego i zawodowego,

- stworzenie systemu monitorowania przestrzegania zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn oraz uwrażliwienie pracodawców i społeczności lokalnych na potrzeby kobiet ofiar przemocy oraz dzieci pozostających na ich utrzymaniu.

Kobiety ze względu na konieczność godzenia życia zawodowego i rodzinnego stanowią szczególną grupę uczestników rynku pracy. Powiatowe urzędy pracy w celu zwiększenia zainteresowania tą grupą osób wśród pracodawców udzielały będą wsparcia poprzez m.in. zorganizowanie subsydiowanego zatrudnienia. Ponadto kobiety będą mogły korzystać ze staży, przygotowania zawodowego w miejscu pracy, szkoleń. Kobietom zdecydowanym na samozatrudnienie zostaną udzielone jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Przewiduje się, że w roku 2006 z perspektywą realizacji do 2007 roku, programami aktywizującymi urzędów pracy objętych zostanie około 16 000 kobiet. Zakłada się, iż około 5200 kobiet zostanie zaktywizowanych w ramach staży, około 2 000 osób będzie skierowanych na przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, około 2 500 osób podejmie pracę w ramach prac interwencyjnych, a około 700 osób w ramach robót publicznych. Przewiduje się, iż ze szkoleń skorzysta około 3 800 osób. Zakłada się, iż zostanie przyznanych około 700 jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej

1.5 Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne stanowią specyficzną grupę społeczną na rynku pracy. Jednocześnie wśród pracowników instytucji zajmujących się problematyką osób niepełnosprawnych brak jest pełnego zrozumienia potrzeb tej grupy społecznej oraz problemów z jakimi się borykają. System edukacji nie uwzględnia problematyki osób niepełnosprawnych w programach nauczania. Stąd też zachodzi potrzeba podjęcia takich działań aby pracownicy publicznych służb zatrudnienia, samorządów lokalnych, organizacji pozarządowych i innych zajmujących się obsługą osób niepełnosprawnych podnieśli świadomość misji jaką pełnią w stosunku to tej grupy (*Załącznik nr 7 Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu*).

W tym celu Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie Filia w Ciechanowie planuje realizację projektu „**Publiczne służby zatrudnienia i samorząd terytorialny bliżej osób niepełnosprawnych**” w ramach Działania 1.4 Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych SPO RZL, współfinansowanego z EFS.

Zakłada się, iż w efekcie prowadzonych działań beneficjenci ostateczni projektu nabędą lub podwyższą umiejętności interpersonalne, zwiększą poczucie odpowiedzialności za prowadzoną aktywizację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin oraz nastąpi zwiększenie integracji społecznej środowiska osób pełnosprawnych z niepełnosprawnymi. Zakłada się, iż 200 beneficjentów ostatecznych podwyższy lub nabędzie kwalifikacje niezbędne w zakresie świadczenia usług na rzecz osób niepełnosprawnych i ich otoczenia. Udzielana będzie także potencjalnym beneficjentom pomoc informacyjno-doradcza w zakresie opracowywania i realizacji podobnych projektów.

Przewidywane efekty planowanych działań to zdobycie lub podwyższenie umiejętności interpersonalnych beneficjentów ostatecznych projektu, zwiększenie poczucia odpowiedzialności za aktywizację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin oraz integracja społeczna środowiska osób pełnosprawnych z niepełnosprawnymi.

Zakłada się iż 200 beneficjentów ostatecznych podwyższy lub nabędzie kwalifikacje niezbędne w zakresie świadczenia usług na rzecz osób niepełnosprawnych i ich otoczenia.

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie Filia w Płocku w celu wyposażenia osób niepełnosprawnych w informację i umiejętności w zakresie określenia własnych szans na rynku pracy, sposobów samodzielnego poszukiwania zatrudnienia oraz autoprezentacji w bezpośrednich kontaktach z pracodawcami planuje realizację przedsięwzięcia „**Równe szanse**”.

W ramach realizowanego przedsięwzięcia planowane jest:

- organizowanie spotkań informacyjnych nt. szans i możliwości zatrudnienia (na otwartym rynku pracy, przystosowanym stanowisku pracy, w ZPCH i ZAZ), aktywnych form poszukiwania zatrudnienia oraz źródeł informacji o możliwościach uzyskiwania pomocy w innych instytucjach.
- świadczenie porad i konsultacji indywidualnych,
- opracowanie katalogu instytucji pomocowych.

Zakłada się, iż w wyniku prowadzonych działań osoby niepełnosprawne nabędą umiejętności samodzielnego poruszania się na rynku pracy, zdobywania informacji oraz rozpoczną samodzielnie podejmować decyzje zawodowe.

Jednocześnie zakłada się iż powiatowe urzędy pracy w celu aktywizacji osób bezrobotnych programami rynku pracy obejmą grupę około 600 osób. Osoby te będą miały możliwość uczestniczenia w szkoleniach, zatrudnieniu subsydiowanym oraz skorzystać z usług doradcy zawodowego.

Samorząd Województwa Mazowieckiego w ramach integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych pracujących w zakładach pracy chronionej, realizował będzie działania polegające na udzielaniu jednorazowych pożyczek dla ww. zakładów na ochronę istniejących miejsc pracy, udzieleniu refundacji za szkolenie osób niepełnosprawnych w zakładzie w związku ze zmianą profilu produkcji oraz udzielaniu umorzeń części środków z pożyczki na ochronę istniejących miejsc pracy osób niepełnosprawnych. Środki na ten cel przeznaczone będą z PFRON i stanowią kwotę 1739903,40 zł. Ponadto planowane jest dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych.

Zakłada się, iż w efekcie prowadzonych działań zostaną zawarte umowy o pracę z osobami niepełnosprawnymi w danym zakładzie pracy chronionej przez okres nie krótszy niż 24 miesiące.

1.6 Integracja społeczna i zawodowa grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Osoby należące do grup szczególnego ryzyka – m.in. podopieczni ośrodków pomocy społecznej, są w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Charakteryzują się one niskim poziomem wykształcenia, zdezaktualizowanymi kwalifikacjami, niskim poziomem intelektualnym, bezradnością oraz niską motywacją. Stosunkowo często nie dostrzegają konieczności zmiany sytuacji w jakiej się znaleźli, czy podniesienia własnej aktywności w zakresie m.in. uzyskania porad, dokształcenia, a nawet zatrudnienia. Pozostawienie tej

grupy osób samym sobie może być przyczyną dalszej marginalizacji, co w efekcie może doprowadzić do wykluczenia społecznego.

W związku z powyższym planowane jest nawiązanie współpracy z lokalnymi ośrodkami pomocy społecznej w celu m.in. realizacji projektów, co umożliwi osobom należącym do tej grupy osób łatwiejszy dostęp do zajęć, usług świadczonych przez doradców zawodowych.

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie Filia w Radomiu, w partnerstwie z powiatowymi urzędami pracy w Białobrzegach, Koziencach, Lipsku, Radomiu, Szydłowcu zakłada realizację projektu **„Nowe perspektywy – Nowe Wyzwania”** w ramach Działania 1.5 Promocja aktywnej polityki społecznej SPO RZL współfinansowanego z EFS. Celem projektu jest pobudzenie aktywności zawodowej 40 osób wykluczonych społecznie bezrobotnych powyżej 24 miesiące z województwa mazowieckiego, skłonnych podjąć pracę, nieposiadających lub posiadających niewielkie umiejętności obsługi komputera i Internetu, zainteresowanych opieką nad osobami w podeszłym wieku, chorymi lub dziećmi oraz osób planujących powrót do wcześniej wykonywanego zawodu lub re kwalifikację.

Projekt zakłada przygotowanie osób bezrobotnych do wejścia na rynek pracy i powrotu do czynnego życia zawodowego oraz ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej. Celem projektu jest pobudzenie aktywności zawodowej osób należących do grupy wykluczonych społecznie w ramach samopomocowej grupy wsparcia.

Realizacji projektu posłuży szereg kompleksowych działań z zakresu wsparcia psychologicznego, społecznego i podniesienia kwalifikacji zawodowych w utworzonym w tym celu ośrodku. W ramach integracji społecznej zostaną przeprowadzone działania mające na celu odzyskanie poczucia własnej wartości i wiary we własne siły. Odbędzie się to poprzez zdiagnozowanie potencjału osobowościowego i zawodowego uczestników, zajęcia terapeutyczne w grupach wsparcia, edukację w grupach samokształceniowych, kształtowanie postawy proaktywnej, podnoszenie zdolności komunikacyjnych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, pracę nad poprawą wizerunku uczestników. Kolejnym etapem planowanego projektu będzie podniesienie kwalifikacji zawodowych adekwatnie do możliwości uczestników i zapotrzebowania lokalnego rynku pracy.

Jednym z założeń projektu jest powstanie dwóch Ośrodków rozwoju (Szydłowiec, Radom), powołanych w celu stanowienia zaplecza lokalowego, organizacyjnego i merytorycznego dla funkcjonowania samopomocowego modelu poszukiwania pracy dla grup ludzi pozostających w szczególnie niekorzystnej sytuacji społecznej. Funkcjonowanie Ośrodków opierać się będzie na dobrowolnym udziale bezrobotnych zainteresowanych znalezieniem dla siebie pracy. Ponadto każda grupa prowadzona będzie przez mentora – specjalnie dobranych i odpowiednio wykształconych, posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Podczas spotkań w Ośrodku osoby bezrobotne będą mogły:

- wykorzystując posiadany bilans kompetencji zawodowych określić własne zasoby i ograniczenia istotne dla jego aktualnej sytuacji,
- wykorzystując siłę i efekty wprowadzonych synektyk rozwinąć wachlarz sposobów szukania i pozyskania zatrudnienia,
- zwiększyć zasoby własnych możliwości interpersonalnych służących zwiększeniu skuteczności życiowej,
- zwiększyć zasoby własnych możliwości zawodowych poprzez trening zachowań charakterystycznych dla rozwiniętego społeczeństwa informacyjnego,
- wykorzystać możliwości płynące z siły i efektów samopomocy dla tworzenia nowych strategii poszukiwania pracy i rozwiązywania innych problemów,

W ramach ww. projektu zakłada się organizowanie szkoleń mających na celu dostosowanie umiejętności i kwalifikacji do potrzeb lokalnego rynku pracy. Planowane są szkolenia: językowe i komputerowe oraz szkolenia z zakresu: „Opiekun osób starszych, chorych i małych dzieci”, „ABC przedsiębiorczości”, „Aktywne metody poszukiwania pracy – pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł krajowych i zagranicznych” oraz szkolenia zawodowe: „Bukieciarstwo”, „Spawanie”, „Magazynier – operator wózków jezdniowych”, „Kurs prawa jazdy kat. C”, „Kelner-barman z podstawami języka angielskiego”, „Podstawy księgowości komputerowej”.

Zakłada się, iż efektem planowanych działań będzie:

- ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego i zawodowego,
- przygotowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do wejścia na rynek pracy po długotrwałym okresie bezrobocia,
- powrót do czynnego życia zawodowego,
- zwiększenie zdolności do zatrudnienia poprzez działania realizowane w ramach programu.

Ponadto Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie Filia w Siedlcach w partnerstwie z powiatowymi urzędami pracy w: Siedlcach, Sokołowie Podlaskim, Łosicach, Garwolinie, Mińsku Mazowieckim zakłada realizację projektu **„Zmień swoją przyszłość”**. Celem projektu jest zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - długotrwale bezrobotnych (nieprzerwanie powyżej 24 miesięcy) oraz przygotowanie ich do "wejścia" lub powrotu na rynek pracy. Wyływa on bezpośrednio z celu działania 1.5 SPO RZL - ograniczenia zjawiska marginalizacji społecznej i przygotowania osób narażonych na wykluczenie społeczne do wejścia na rynek pracy, utrzymania zatrudnienia lub powrotu do czynnego życia zawodowego. Działania, jakie będą podejmowane w ramach projektu to świadczenie usług doradczych w ramach którego beneficjenci ostateczni stworzą Indywidualne Plany Działania, otrzymają wsparcie psychologiczne poprzez warsztaty integracyjno-motywuujące. Ponadto beneficjenci ostateczni będą mieli możliwość uczestniczenia w Warsztatach Rozwoju Zawodowego (aktywne poszukiwanie pracy, etyka pracy, doradca koleżeński na rynku pracy) oraz szkoleniach z zakresu: podstawy obsługi komputera, specjalistyczne zawodowe (wg potrzeb rynku pracy i preferencji bezrobotnych), języka obcego, podstaw przedsiębiorczości. W ramach projektu możliwe będzie uczestnictwo w stażach zawodowych.

Projekt skierowany jest do osób bezrobotnych powyżej 24 miesięcy (nieprzerwanie od momentu ostatniej rejestracji) zagrożonych przez to wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem grupy wiekowej 18-24 lata. Projektem zostanie objętych łącznie 150 osób z terenu województwa mazowieckiego. W celu umożliwienia beneficjentom czynnego udziału w projekcie, w jego ramach planowane są działania towarzyszące - zapewnienie opieki nad dziećmi, transport na miejsce warsztatów i szkoleń wyjazdowych, zapewnienie dodatków i stypendiów szkoleniowych a także stypendiów w okresie odbywania stażu bądź przygotowania zawodowego.

Rezultatami projektu będzie zdobycie umiejętności poszukiwania pracy i poruszania się po rynku pracy, wzrost poczucia własnej wartości, wzrost umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, wzrost osobistych i zawodowych aspiracji, wzrost zdolności komunikacyjnych, wzrost umiejętności korzystania z technik informacyjnych, nabycie umiejętności zaprezentowania własnej osoby w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą oraz przygotowania dokumentów aplikacyjnych.

W wyniku realizacji projektu nastąpi poprawa umiejętności i wnikliwej analizy w ocenie własnych predyspozycji BO. Uczestnicy będą również mieli ułatwione zadanie

w zakresie wyboru kierunków kształcenia. Zmotywowani uczestnicy będą aktywniejsi na rynku pracy, polepszy się ich sytuacja życiowa, wzrośnie samoocena i świadomość konieczności ustawicznego podnoszenia kwalifikacji.

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie Filia WUP w Ostrołęce przystąpi do realizacji przedsięwzięcia **„Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych – podopiecznych ośrodków pomocy społecznej”**. Celem projektu jest pomoc w rozwiązywaniu problemów, związanych ze znalezieniem zatrudnienia osobom będącym w najtrudniejszych sytuacjach życiowych i nieposiadających umiejętności poszukiwania pracy. Działania planowane do realizacji w ramach projektu to prowadzenie zajęć grupowych z zakresu informacji zawodowej, prowadzenie zajęć warsztatowych z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, pełnienie dyżurów doradców w siedzibie MOPR w Ostrołęce, świadczenie usług doradztwa indywidualnego.

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej realizowało będzie projekt **Pomóż sobie i innym czyli tworzenie sieci Klubów Integracji Społecznej na Mazowszu**. Na terenie województwa mazowieckiego planowane jest utworzenie 10 Klubów Integracji Społecznej. KIS świadczyć będą usługi, które wpisują się w pojęcie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Usługi w ramach KIS realizowane będą poprzez kompleksowe działania zmierzające do zapewnienia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym pomocy w uzyskaniu bezpieczeństwa socjalnego, rozumianego jako szeroko pojęta profilaktykę, aktywizację zawodową i pomoc w osobistym rozwoju. Usługi świadczone przez KIS zmierzać będą do uświadomienia jego uczestnikom potrzeb:

- wzajemnego wspierania się w pokonywaniu barier i trudności życia codziennego, z którymi mają do czynienia w miejscu zamieszkania, pobytu – problemy z pracą, nadużywaniem alkoholu,
- samodzielnego zdobywania wiedzy, wymiany informacji i doświadczeń,
- ciągłej nieustannej edukacji personalnej, zawodowej i społecznej, będącej kluczem do podnoszenia własnej wartości we współczesnym, otwartym rynku pracy.
- konieczności osiągnięcia samodzielności ekonomicznej oraz umiejętności gospodarowania własnymi dochodami.

Zakłada się, iż rezultatami planowanego przedsięwzięcia będzie utworzenie 10 Klubów Integracji Społecznej, które po odpowiednim przeszkoleniu prowadziło będzie 20 osób. Planuje się, iż z usług skorzysta około 100 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które będą mogły uczestniczyć w kursach, szkoleniach i zajęciach autoprezentacji, prawa pracy, zasad tworzenia własnych firm, spółdzielni socjalnych. Organizowane będą także kursy przygotowania zawodowego w zakresie podstawowym, przy współpracy z urzędami pracy oraz roboty publiczne. Ponadto osoby zagrożone wykluczeniem społecznym będą mogły uzyskać porady na temat dostępnych rozwiązań w leczeniu uzależnień, przygotowania dokumentacji związanej ze skierowaniem do właściwych zakładów lecznictwa i opieki zdrowotnej, a także pomoc w zakresie przygotowania pism i wniosków administracyjnych oraz wyjaśnień dotyczących możliwości skorzystania z rozwiązań ustawowych. Zakłada się iż w efekcie nastąpi podniesienie poziomu aktywizacji społeczno - zawodowej osób bezrobotnych, świadczeniobiorców pomocy społecznej, a także podniesienie posiadanej wiedzy i świadomości dotyczącej rynku pracy.

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej przystąpi także do realizacji **Specjalistycznego programu post – rehabilitacyjnego dla osób kończących terapię odwykową oraz/lub zakażonych wirusem HIV lub chorych na AIDS.**

Program ma za zadanie przygotowanie osób uzależnionych od narkotyków, którzy zakończyli leczenie do rehabilitacji i reintegracji społecznej, zawodowej. Adresatami programu są osoby uzależnione od narkotyków, będące po terapii uzależnień oraz nosiciele wirusa HIV lub chore na AIDS oraz ich rodziny, a także osoby pracujące z osobami uzależnionymi od narkotyków, prowadzące leczenie.

Głównym celem jest ograniczenie szkód zdrowotnych oraz społecznych powodowanych przez pozostawanie w nałogu. W ramach realizacji programu prowadzone będą warsztaty i wykłady, grupy wsparcia psychologicznego, terapia indywidualna, warsztaty socjalizacyjne, aktywizacji zawodowej, umiejętności społecznych.

Zakłada się iż w efekcie prowadzonych działań nastąpi integracja osób uzależnionych ze środowiskiem – rodziną. Nastąpi także zwiększenie szans adaptacji społecznej, w tym zawodowej osób, które zakończyły proces leczenia i/lub opuściły ośrodki. Osoby, które przeszły terapię odwykową dla uzależnionych od narkotyków lub/i zarażonych HIV, chorych na AIDS nabędą także umiejętność efektywnego sposobu radzenia sobie z różnymi problemami życiowymi oraz podniosą umiejętności interpersonalne, rozwiną własny potencjał. Ponadto nastąpi podniesienie poziomu specjalistycznego osób pracujących z narkomanami oraz/lub zarażonych wirusem HIV, chorych na AIDS.

Zakłada się, iż w efekcie realizacji programów urzędów pracy zostanie zaktywizowanych około 1000 osób będących zagrożonych wykluczeniem społecznym. Osoby te będą uczestnikami staży, szkoleń, przygotowania zawodowego, prac interwencyjnych, robót publicznych.

1.7 Reorientacja i aktywizacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa i ludności wiejskiej

Niekorzystna struktura agrarna i społeczna naszego rolnictwa, polegająca na dużym rozdrobnieniu struktury gospodarstw oraz występowaniu nadwyżki siły roboczej na obszarach wiejskich to główna przyczyna bezrobocia. Ponadto nasilanie się presji konkurencyjności oraz wzrost wymogów związanych z bezpieczeństwem i jakością żywności oraz warunkami produkcyjnymi powodowało będzie stopniowe uwalnianie nadwyżek siły roboczej z rolnictwa (*Załącznik nr 8 Bezrobotni zamieszkali na wsi*).

W związku z powyższym należy podjąć działania mające na celu stworzenie rolnikom warunków ułatwiających znalezienie zatrudnienia poza sektorem rolnym oraz wyposażenie rolników w umiejętności umożliwiające zdobycie nowego zatrudnienia, wykonywania nowego zawodu. Szansą na osiągnięcie celu są m.in. fundusze strukturalne.

Wojewódzki Urząd Pracy jako Instytucja Wdrażająca **Działanie 2.3 Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa, ZPORR** współfinansowane z EFS prowadził będzie działania promocyjno – informacyjne wśród potencjalnych Beneficjentów, którzy upoważnieni są do składania projektów o środki strukturalne.

W tym celu planowane jest:

- udostępnianie materiałów informacyjnych nt. Funduszy strukturalnych.

- opracowywanie i rozpowszechnianie ulotek z zakresu działań wdrażanych przez WUP,
- współpraca z mediami (przygotowywanie informacji prasowych o EFS, konkursach ogłoszonych przez WUP, przygotowywanie materiałów informacyjnych, organizowanie konferencji prasowych dotyczących istotnych zdarzeń związanych z EFS),
- organizowanie spotkań promujących działania wdrażane przez WUP,
- organizowanie szkoleń dla potencjalnych beneficjentów z zakresu pisania wniosków dla działań wdrażanych przez WUP,
- informowanie o organizowanych szkoleniach i spotkaniach dotyczących EFS (własnych i innych instytucji),
- inicjowanie spotkań z przedstawicielami lokalnych władz w celu przekazywania informacji o możliwościach korzystania ze wsparcia,
- zachęcanie do aplikowania o środki EFS potencjalnych beneficjentów (wójtowie gmin, instytucje szkoleniowe, organizacje pozarządowe itp.),
- stałe monitorowanie bazy potencjalnych Beneficjentów dla działań wdrażanych przez WUP.

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP Warszawie Filia w Płocku przy współpracy z Gminnymi Centrami Informacji i Mobilnym Centrum Informacji OHP planuje realizację przedsięwzięcia mającego na celu umożliwienie ludności wiejskiej dotarcia do źródeł informacji o możliwościach uzyskiwania wsparcia oraz objęcie usługami poradnictwa zawodowego szerokiego grona osób.

W tym celu zakłada się wykonanie następujących działań:

- przeprowadzenie rekrutacji uczestników Programu przy udziale Gminnych Centrów Informacji,
- organizację zajęć informacyjno - edukacyjnych w GCI dot. rynku pracy, metod aktywnego poszukiwania pracy, samozatrudnienia i autoprezentacji,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym.

Efektom prowadzonych działań będzie nabycie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy oraz podejmowanie świadomych decyzji zawodowych i uzyskanie zatrudnienia.

Powiatowe urzędy pracy w celu reorientacji i aktywizacji zawodowej osób odchodzących z rolnictwa i ludności wiejskiej planują realizację projektów i przedsięwzięć mających na celu pomoc ww. osobom w znalezieniu zatrudnienia na rynku pracy. Organizowane będą działania aktywizujące, w ramach których osoby zamieszkujące obszary wiejskie będą mogły skorzystać ze staży, subsydiowanego zatrudnienia, a także ze szkoleń zawodowych i usług doradczych mających na celu zmianę kwalifikacji zawodowych rolników.

Zakłada się, iż urzędy pracy obejmą planowanymi progami rynku pracy około 3500 osób odchodzących z rolnictwa i ludności wiejskiej. W ramach poszczególnych form wsparcia około 900 osób zostanie zaktywizowanych w ramach staży, około 500 osób w ramach przygotowania zawodowego, około 600 osób w ramach prac interwencyjnych, około 400 osób w ramach robót publicznych, około 1000 zostanie skierowanych na szkolenia, a około 90 otrzyma jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Ponadto Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego, Wojewódzkim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych i Starostami Powiatów Województwa Mazowieckiego planuje realizację programu „Praca i Środowisko”. Głównymi celami tego programu są reintegracja zawodowa osób bezrobotnych poprzez wykonywanie przez nich prac konserwacyjnych na urządzeniach

melioracyjnych oraz działanie na rzecz środowiska poprzez poprawę funkcjonowania istniejących urządzeń melioracji podstawowej oraz utrzymania wód służących rolnictwu. Planuje się, że wyniku programu zostanie zaktywizowanych około 700 osób bezrobotnych, a łączny koszt ich Programu wyniesie 4 106 725 zł.

2. Rozwój przedsiębiorczości

Zadania:

2.1 Wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu

Mazowiecki Fundusz Poręczeń Kredytowych planuje realizację projektu **Rozwój biznesowego wsparcia dla przedsiębiorstw – doradztwo i instytucje wspomagające**. Realizacja projektu ma na celu ułatwienie mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom działającym na terenie Mazowsza dostępu do specjalistycznej pomocy biznesowej i doradczej dotyczącej:

- udzielania konsultacji osobom zainteresowanym przez wysoko wykwalifikowaną kadrę Funduszu,
- organizację cyklicznych spotkań z przedsiębiorcami w kwestii przybliżenia oferty Funduszu i możliwości wykorzystania oferty Funduszu.

Zakładane jest rozpowszechnienie informacji o działalności Funduszu wśród ok. 1000 firm w skali rocznej. W konsekwencji nastąpi poprawa jakości usług świadczonych przez MFPK Sp. z o.o. oraz ich dostosowanie do potrzeb przedsiębiorców, co przyczyni się do zwiększenia wskaźnika przetrwania firm i utrzymania miejsc pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie w zakresie realizacji działań współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej przystąpił do Partnerstwa na Rzecz Rozwoju z Instytutem Technologii i Eksploatacji w Radomiu w celu realizacji projektu **„Przedsiębiorczość w sieci – Internet szansą na wzrost konkurencyjności”** w ramach **Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL**. Projekt dotyczy tematu F: *Wspieranie zdolności dostosowania się firm i pracowników do strukturalnych zmian gospodarczych oraz wspieranie wykorzystywania technologii informatycznych i innych nowych technologii.*

Celem projektu jest stworzenie platformy informacyjno - szkoleniowej dla mikroprzedsiębiorstw, umożliwiającej pozyskiwanie i wymianę informacji, porad i doświadczeń pomiędzy samymi przedsiębiorcami oraz ekspertami z wielu dziedzin w celu wzrostu konkurencyjności firm różnych sektorów i branż. Realizacja projektu pozwoli przedsiębiorcom poznać nowoczesne technologie, pokazać możliwości ich zastosowania w pracy, zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami i włączy ich do procesu tworzenia społeczeństwa wiedzy. Grupę docelową stanowią będą mikroprzedsiębiorcy.

2.2 Wzmocnienie finansowe funduszy pożyczkowych, poręczeniowych i kapitałowych

W celu zwiększenia działalności poręczeniowej dla MŚP Mazowiecki Fundusz Poręczeń Kredytowych planuje dokapitalizowanie funduszu poręczeniowego poprzez realizację projektów w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw. Dokapitalizowanie funduszu poręczeniowego zwiększy dostęp do otrzymania kredytów bankowych mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom, co wpłynie na zwiększenie

ich potencjału i stabilnego rozwoju, pobudzenie inwestycji przedsiębiorstw i podniesienie ich konkurencyjności.

W wyniku pozyskanych środków z programu SPO WKP MFPK Sp. z o.o. planuje przeznaczyć na poręczenia kredytów dla MSP kwotę 13 mln złotych dla 125 przedsiębiorstw. W konsekwencji nastąpi zwiększenie wysokości poręczeń świadczonych przez MFPK Sp. z o.o. oraz ich dostosowanie do potrzeb przedsiębiorców, co przyczyni się do zwiększenia wskaźnika przetrwania firm i utrzymania miejsc pracy. Zakładając, że średnie zatrudnienie w firmach korzystających z usług MFPK wynosi 7 osób przewidywana liczba utrzymanych miejsc pracy wyniesie 875 oraz ok.100 nowych stanowisk.

2.3 Promowanie wśród osób bezrobotnych pracy na własny rachunek i rozwoju samozatrudnienia jako czynnika zmniejszającego zagrożenie bezrobociem

Wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw i zachęcanie do zakładania własnej firmy jest jednym z działań mającym na celu ograniczenie bezrobocia i łagodzenie jego skutków. Dotychczasowe doświadczenia publicznych służb zatrudnienia potwierdzają, że podejmowanie działalności gospodarczej jest jedną z najbardziej efektywnych form przeciwdziałania bezrobociu. Jednocześnie potencjalni nowi przedsiębiorcy napotykać na szereg barier uniemożliwiających założenie firmy (niedostateczna wiedza w zakresie ABC przedsiębiorczości, brak środków finansowych, brak znajomości procedur w zakresie zakładania firmy, jej funkcjonowania i rozwoju).

W celu wyeliminowania ww. barier planowane jest aktywizacja grupy osób chcących otworzyć własną działalność gospodarczą poprzez realizację projektów w ramach Działania 2.5 Promocja przedsiębiorczości ZPORR , współfinansowanego z EFS:

- „Akademia Przedsiębiorczości”,
- „Samozatrudnienie szansą na przyszłość”,
- „Radomska szkoła przedsiębiorczości”,
- „Płocka szkoła małej przedsiębiorczości”
- „Start w biznesie”.

Okres realizacji projektów obejmuje okres od 01.09.2005r. do 31.08.2006r. Osoby zakwalifikowane do projektu zostaną objęte wsparciem w zakresie m.in.:

- szkolenia w zakresie ABC przedsiębiorczości,
- zapewnienia doradztwa specjalistycznego,
- zapewnienia porad w zakresie:
 - procedur uruchamiania działalności gospodarczej,
 - opracowywania biznes planów,
 - źródeł pozyskiwania środków na rozwój firmy, w tym z funduszy strukturalnych,
 - zatrudniania bezrobotnych,

- tworzenia nowych miejsc pracy i źródeł ich finansowania (Fundusz Pracy, fundusze strukturalne).
- uzyskania wsparcia pomostowego i jednorazowej dotacji na rozwój działalności,

Zakłada się, iż efektem przeprowadzonych projektów będzie zaktywizowanie 150 osób, w wyniku którego powstanie 150 nowych firm. Ponadto beneficjenci uczestniczący w projekcie uzyskają umiejętności w zakresie prowadzenia firmy oraz nabędą umiejętności komunikacyjne, podniosą wiary we własne siły oraz pogłębią znajomości najważniejszych zagadnień z zakresu przedsiębiorczości.

Jednocześnie w związku ze stałym zainteresowaniem ze strony potencjalnych Beneficjentów Ostatecznych uczestnictwem w realizacji projektów w ramach Działania 2.5 Promocja Przedsiębiorczości ZPORR planowane jest opracowanie i realizacja **6 Projektów własnych Samorządu Województwa Mazowieckiego w ramach Działania 2.5 Promocja Przedsiębiorczości ZPORR współfinansowanych z EFS**. Celem bezpośrednim jest aktywne wspieranie zatrudnienia, poprzez stymulowanie powstawania nowych mikroprzedsiębiorstw oraz zapewnienie nowo zarejestrowanym mikroprzedsiębiorcom pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia. Planowane są następujące formy wsparcia:

- przygotowanie diagnozy potrzeb przez indywidualnego doradcę zawodowego,
- szkolenie w zakresie procedur związanych z założeniem własnej działalności gospodarczej w formie indywidualnych konsultacji, warsztatów,
- usługi doradcze wspierające zakładanie i prowadzenie działalności gospodarczej świadczone przez pierwsze pół roku prowadzenia firmy w formie indywidualnych konsultacji,
- pomoc finansowa po zarejestrowaniu się mikroprzedsiębiorstwa w formie wsparcia pomostowego (kwota 700 PLN miesięcznie) i jednorazowej dotacji inwestycyjnej na rozwój działalności (kwota w wysokości średnio 15 000 PLN).

Projektami objętych będzie 197 osób fizycznych, nie zarejestrowanych jako bezrobotne, zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą (bez względu na wiek, płeć, posiadane doświadczenie zawodowe) z wyłączeniem osób, które były właścicielami przedsiębiorstwa i prowadziły działalność gospodarczą po 1 stycznia 2004r. Projekty realizowane będą na terenie całego województwa mazowieckiego, włącznie z Warszawą.

W celu upowszechnienia informacji na temat m.in. możliwości zdobycia środków na rozwój firm z funduszy strukturalnych UE, a także środków krajowych Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie Filia w Ostrołęce planuje uczestnictwo w Prezentacjach Gospodarczych - lokalnej imprezie organizowanej w formie targów gospodarczych dla przedsiębiorców i osób chcących podjąć działalność gospodarczą, a także osób bezrobotnych. Organizowane targi dają możliwość przedstawienia ofert lokalnych małych i średnich przedsiębiorstw na rynku regionalnym, krajowym, europejskim, są też okazją do prezentacji ofert Urzędu Pracy wystawiającym się tam przedsiębiorcom.

Zakłada się, iż efektem planowanego działania będzie rozpowszechnianie informacji z zakresu funduszy strukturalnych, wzmocnienie instytucjonalnej obsługi klientów, wzmocnienia usług w zakresie promocji i informacji nt. funduszy strukturalnych.

3. Wzbogacenie oferty i podwyższenie jakości usług świadczonych przez PUP i WUP

Zadania:

3.1 Koordynowanie udziału publicznych służb zatrudnienia w sieci EURES i rozwój usług EURES

System pośrednictwa pracy w zakresie sieci EURES umożliwia z jednej strony osobom bezrobotnym i poszukującym pracy znalezienie zatrudnienia w krajach EOG, z drugiej zaś pozwoli polskim pracodawcom w znalezieniu odpowiednich kandydatów do pracy w tych krajach.

W celu upowszechnienia wśród osób bezrobotnych informacji dotyczących usług świadczonych przez sieć EURES planowane jest:

- zorganizowanie seminarium poświęcone zasadom i celom działalności EURES dla 150 pracowników organizacji i instytucji o dużym przepływie potencjalnych klientów EURES, zajmujących się problematyką zatrudnienia na terenie woj. mazowieckiego. Seminarium posłuży przedstawieniu aktualnych informacji poświęconych działalności EURES oraz możliwościom podejmowania pracy za granicą przez obywateli polskich. Objęcie Polski okresami przejściowymi powoduje, że przepisy w zakresie zatrudniania Polaków w poszczególnych krajach ulegają zmianom. Oznacza to konieczność informowania o zmianach m.in. pracowników instytucji rynku pracy. Uczestnicy seminarium otrzymają materiały, wydawnictwa i broszury poświęcone tematyce EURES. Zorganizowanie seminarium będzie wiązało się z koniecznością zapewnienia sali, wyposażenia technicznego i obsługi, przygotowania materiałów itp.
- opracowanie i zakupienie materiałów marketingowych nt. EURES skierowanych do osób poszukujących pracy i partnerów społecznych, a także przygotowanie i wydrukowanie informatora wyjaśniającego zasady korzystania z EURES oraz możliwości podejmowania pracy za granicą przez obywateli polskich. Informator będzie w szczególności skierowany do osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Na podobnej zasadzie zostanie przygotowana i wydrukowana ulotka informacyjna dot. EURES. Ponadto przewidziane jest zamówienie materiałów marketingowych w formie kalendarzy ściennych oraz długopisów z logo EURES. Kadra EURES będzie też brała udział w różnego rodzaju przedsięwzięciach (głównie targach i giełdach pracy) organizowanych przez instytucje rynku pracy z woj. mazowieckiego. W ich trakcie beneficjenci będą informowani o funkcjonowaniu EURES oraz zasadach i warunkach podejmowania pracy za granicą. Znacząca liczba podmiotów zajmujących się problematyką rynku pracy na Mazowszu powoduje, że przez cały rok organizowane są liczne imprezy targowe, na których prezentacja EURES (m.in. za pomocą wydawnictw temu poświęconych) jest niezbędna. W przypadku posiadania (zgłoszenia) ofert pracy - w trakcie targów i giełd pracy będzie też prowadzony nabór pod kątem ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców. Obecność na wybranych targach pracy będzie wiązała się z koniecznością poniesienia kosztów m.in. na wynajem powierzchni stoiska i wpis do katalogu targowego,
- organizację cyklicznych warsztatów dla osób zainteresowanych podjęciem zatrudnienia za granicą nt. warunków życia i pracy w krajach UE/EOG, które otworzyły dla obywateli polskich swoje rynki pracy.

Planowane działania realizowane w ramach pośrednictwa EURES, mają za zadanie dostarczenie odpowiedniej informacji oraz usprawnienie komunikacji na temat EURES pomiędzy osobami poszukującymi zatrudnienia, partnerami społecznymi i innymi partnerami rynku pracy, propagowanie praktycznej wiedzy z zakresu warunków życia i pracy w wybranych krajach UE/ EOG wśród osób zainteresowanych podjęciem zatrudnienia za granicą.

Efektom planowanych działań będzie m.in.

- zorganizowanie seminarium dla ok. 150 osób co przyczyni się do rozwoju współpracy pomiędzy organizacjami, instytucjami rynku pracy, zdobycie informacji dot. funkcjonowania sieci EURES oraz podejmowania pracy za granicą przez obywateli polskich, zmotywowanie do współpracy w/w organizacji.
- udział kadry EURES w imprezach typu targi i giełdy pracy (ok. 10 targów i giełd pracy), prowadzenie naboru pod kątem ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców, zdobycie informacji przez klientów nt. międzynarodowego pośrednictwa pracy EURES, warunków życia i pracy w krajach UE/EOG oraz zdobycie umiejętności korzystania z portali internetowych EURES i pisania europejskiego CV., opracowanie i wydrukowanie 500 szt. informatorów, przygotowanie i wydrukowanie ok. 3 tysięcy egzemplarzy ulotek, zakup 150 szt. kalendarzy ściennych oraz 1000 szt. długopisów z logo EURES,
- zdobycie informacji przez klientów nt. międzynarodowego pośrednictwa pracy EURES oraz warunków życia i pracy w krajach UE/EOG, a tym samym zmotywowanie klientów do samodzielnego poszukiwania pracy oraz wyszukiwania przydatnych informacji, związanych z zatrudnieniem za granicą, za pomocą dostępnych portali internetowych.

3.2 Wspieranie rozwoju poradnictwa o zasięgu Europejskim

W celu wzmocnienia i rozwijania poradnictwa zawodowego w Polsce poprzez międzynarodową współpracę w zakresie instytucjonalnej obsługi rynku pracy w obszarze poradnictwa zawodowego oraz upowszechnienia wiedzy z tego zakresu, a także poprawę jakości i zwiększenie efektywności usług poradnictwa zawodowego Wojewódzki urząd Pracy w Warszawie współuczestniczy w realizacji Projektu **EUROPEJSKI DORADCA ZAWODOWY – Zintegrowane sieci upowszechniania narzędzi, ścieżek szkoleniowych i metodologii” (Ergo-in-Net)**.

Projekt realizowany jest w ramach programu Leonardo da Vinci, w którym biorą udział pracownicy CIiPKZ jako doradcy zawodowi – praktycy. Partnerem ze strony polskiej jest Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (Departament Polityki Rynku Pracy). Promotorem projektu jest Agencja Regionalne Liguria Lavabo natomiast Narodowe Centrum Zasobów Poradnictwa Zawodowego w Bolonii jest koordynatorem projektu. Partnerami projektu są: Włochy, Niemcy, Francja, Polska, Wielka Brytania. Celem projektu jest wspieranie europejskiego wymiaru poradnictwa zawodowego poprzez upowszechnianie metodologii, materiałów i narzędzi, ścieżek szkoleniowych oraz źródeł informacji.

Działania podejmowane w ramach projektu to:

- wybór tematów ważnych i istotnych dla doradców zawodowych – przeprowadzenie warsztatów tematycznych z zakresu: uznawanie tytułów, profil

zawodowy doradcy, praca w sieci, rynek pracy w Europie, aspekty prawne w poradnictwie, staże zawodowe, multikulturowość,

- zebranie metod i narzędzi wykorzystywanych przez doradców zawodowych – utworzenie bazy danych,
- opracowanie zebranych materiałów i informacji – opracowanie podręcznika/vademecum,
- upowszechnianie rezultatów projektu.

Działania, które będą podjęte w 2006 roku przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej to:

- marzec 2006 – udział w seminarium dotyczącym ewaluacji warsztatów Pt. „Praca w sieci na poziomie europejskim” oraz „Rynek pracy w Europie”,
- kwiecień 2006 – prace związane z przygotowaniem kwestionariusza do warsztatu „Różnice kulturowe” – odpowiedzi na pytania dotyczące codziennych zachowań w Polsce,
- maj 2006 – udział w międzynarodowym spotkaniu partnerów projektu, przygotowanie i przedstawienie prezentacji NT. działalności Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej oraz zadań realizowanych w ramach projektu,
- czerwiec 2006 – przygotowanie i przedstawienie prezentacji NT. projektu na spotkaniu doradców zawodowych województwa mazowieckiego.

Zakłada się, iż efektem realizacji projektu będzie wymiana informacji na temat funkcjonowania poradnictwa zawodowego w poszczególnych krajach Unii Europejskiej, stworzenie sieci kontaktów pomiędzy doradcami zawodowymi oraz utworzenie bazy danych dotyczącej narzędzi i metod wykorzystywanych w poradnictwie zawodowym, a także opracowanie podręcznika/vademecum i przeprowadzenie warsztatów tematycznych.

3.3 Rozwój i doskonalenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

W celu podejmowania skutecznych działań zmierzających do łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia wprowadzono monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Wdrożenie monitoringu ma zapewnić systematyczną obserwację zjawisk zachodzących na rynku pracy pod względem kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz określić odpowiednie kierunki kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. Umożliwi to lepsze dopasowanie kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców.

W związku z powyższym planuje się w 2006 roku przygotowanie następujących opracowań: „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie mazowieckim w 2005 r.” oraz „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie mazowieckim w I półroczu 2006 r. Opracowania te przygotowane będą w oparciu o wskazówki zawarte w opracowaniu „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Departamentu Rynku Pracy – Warszawa 2003 oraz na podstawie analizy mierników zawartych w tabelach raportu.

Podstawą wyżej wymienionych opracowań będą dane zawarte w załączniku 2 - „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy” oraz w załączniku 3 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” - do sprawozdania MGIP – 01 o rynku pracy, za okres 01.01.2005- 31.12.2005 oraz za okres 01.01.2006 – 30.06.2006, a także wyniki sondażowych badań ankietowych przeprowadzonych w szkołach ponadgimnazjalnych.

Ponadto przewiduje się sporządzenie prezentacji multimedialnych „Bezrobotni a oferty pracy według zawodów w świetle sprawozdawczości w II półroczu 2005 r. oraz „Bezrobotni a oferty pracy według zawodów w świetle sprawozdawczości w I półroczu 2006 r. uzupełnione zestawieniami tabelarycznymi.

Wszystkie opracowania zostaną zamieszczone na stronie internetowej, co umożliwi zainteresowanym systematyczną obserwację przemian w zakresie kształtowania się zarówno popytu na pracę (tylko zapotrzebowanie na te zawody, na które pracodawcy składają oferty do powiatowych urzędów pracy), jak i podaży zasobów pracy wynikających z rejestrowanego bezrobocia.

3.4 Prace społecznie użyteczne jako nowy instrument aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Prace społecznie użyteczne stanowią jedną z form aktywizacji społeczno – zawodowej osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Zadanie stanowi uzupełnienie działań podejmowanych wspólnie przez służby zatrudnienia i pomoc społeczną stanowiąc pierwszy etap w ramach procesu powrotu na rynek pracy.

Planuje się, iż do prac społecznie użytecznych zostanie skierowanych około 900 osób, co pozwoli zwiększyć liczbę osób objętych aktywnymi formami pomocy oraz stworzy im możliwości dla poprawy sytuacji ekonomicznej.

3.5 Promowanie legalnego zatrudnienia i legalnej pracy zarobkowej

Wydział Kontroli i Legalności Zatrudnienia Wojewódzkiego Urzędu Pracy na podstawie Porozumienia zawartego pomiędzy Wojewodą Mazowieckim a Zarządem Województwa Mazowieckiego realizuje zadania w zakresie kontroli legalności zatrudnienia.

W ramach kreowania i promowania legalnego zatrudnienia stale przekazywane będą mediom informacje nt. wyników działalności kontroli legalności zatrudnienia, mające na celu edukację oraz zwiększenie świadomości prawnej pracodawców i pracobiorców.

Niepokojące jest rozszerzanie się zatrudnienia "na czarno". Mając na względzie negatywny aspekt społeczny nielegalnej pracy działania kontrolne w 2006 r. również będą podejmowane przede wszystkim w branżach - rodzajach działalności gospodarczej, w których najczęściej występuje nielegalne zatrudnienie lub wykonywanie innej nielegalnej pracy. Głównymi celami służb kontrolnych będzie legalizacja zatrudnienia poprzez zawarcie

stosownych umów i zgłoszenie danych do ubezpieczenia społecznego oraz uzyskanie w trakcie kontroli zaległych opłat na Fundusz Pracy.

Realizacja wyżej wymienionych celów będzie polegała na zintensyfikowaniu działań w tym zakresie, co powinno spowodować ograniczenie nielegalnego zatrudnienia.

Jednocześnie Wydział Kontroli Legalności Zatrudnienia WUP w ramach promowania legalnego zatrudnienia i legalnej innej pracy zarobkowej planuje rozpowszechnić dwie ulotki będące nośnikami podstawowych informacji i pełniące funkcję edukacyjną dla pracodawców i pracobiorców: „Kontrola Legalności Zatrudnienia” - adresowana do pracodawców i pracobiorców, zawierająca informacje o zakresie kontroli i odpowiedzialności za wykroczenia przeciwko przepisom ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ulotkę „Agencje Zatrudnienia”, która zawiera informacje dotyczące rodzaju wykonywanych usług, warunków i zasad prowadzenia agencji oraz odpowiedzialności za wykroczenia przeciwko przepisom ww. ustawy. Ulotki rozdawane będą zainteresowanym na targach pracy i innych spotkaniach organizowanych przez WUP.

3.6 Rozwój dialogu i partnerstwa lokalnego

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie realizował będzie program „Wdrażanie Modelu Partnerstwa Lokalnego” mający na celu wspomaganie przedsięwzięć na rzecz ożywienia gospodarczego regionu, przyspieszenie wzrostu gospodarczego oraz tworzenie warunków dla powstawania nowych miejsc pracy.

Działania WUP będą miały na celu wspomaganie lokalnych partnerów społecznych oraz lokalnej społeczności w aktywnym działaniu i rozwiązywaniu własnych problemów na rynku pracy, dostarczając im określonych narzędzi, a także dzieląc się wiedzą i doświadczeniem.

W tym celu realizowane będzie polsko-amerykański program Wdrażania Modelu Partnerstwa Lokalnego w zdobyciu potrzebnej wiedzy i umiejętności oraz dostępnych instrumentów wsparcia. Zadanie będzie polegać na wspieraniu Powiatowych Urzędów Pracy województwa mazowieckiego w zakresie realizacji Wdrażania Modelu Partnerstwa Lokalnego. Zapewniona będzie pomoc w organizowaniu spotkań promujących program oraz w prowadzeniu Warsztatów Lokalnego Ożywienia Gospodarczego a także nawiązana zostanie współpraca z innymi województwami realizującymi program Wdrażania Modelu Partnerstwa Lokalnego w celu wymiany doświadczeń i opracowania wspólnych metod ułatwiających wdrażanie programu na lokalnych rynkach pracy.

Zakłada się, że prowadzone działania przyczynią się do większego zainteresowania programem wśród partnerów rynku pracy i instytucji partnerstwa lokalnego. Efektem będzie także konsolidacja lokalnych społeczności, zmiana postaw – rozpatrywanie uczestnictwa w programie w kategoriach inwestycji oraz zwiększenie motywacji do działania na rzecz poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Zakłada się, przeprowadzenie spotkań promujących program Wdrażania Modelu Partnerstwa Lokalnego w 8 powiatach oraz Warsztatów Lokalnego Ożywienia Gospodarczego w 4 powiatach.

Działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy wspierające aktywność lokalnych partnerów społecznych w ich dążeniu do zmiany sytuacji na lokalnych rynkach pracy będą prowadzone w oparciu o polsko-amerykański program Wdrażania Modelu Partnerstwa Lokalnego.

Samorząd Województwa Mazowieckiego planuje ogłosić **konkurs na Tworzenie lub rozwój Gminnych Centrów Informacji**. Konkurs skierowany jest do samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych województwa mazowieckiego celem tworzenia GCI oraz podejmowania innych przedsięwzięć na rzecz aktywizacji rynku pracy. Działanie polegało będzie m.in. na popularyzowaniu informacji o ogłoszonych konkursach i udzielaniu związanych z tym informacji.

Ponadto Wojewódzki Urząd Pracy jako instytucja wykonująca ww. zadanie współpracował będzie z podmiotami prowadzącymi Akademickie Biura Karier i GCI w zakresie:

- udzielania wsparcia informacyjno-doradczego dla wyższych uczelni w realizacji zadań Akademickich Biur Karier oraz samorządów lokalnych, organizacji pozarządowych w prowadzeniu Gminnych Centrów Informacji.
- przeprowadzenia realizacji konkursu na rzecz Akademickich Biur Karier, współpraca z uczelniami zrzeszonymi w ramach Mazowieckiej sieci Biur Karier oraz nowopowstałymi biurami Karier
- przeprowadzenie realizacji konkursu na tworzenie i rozwój Gminnych Centrów Informacji, przeprowadzenie szkoleń dla pracowników istniejących oraz nowopowstałych Gminnych Centrów Informacji, zorganizowanie konferencji dla GCI pozwalającej na wymianę doświadczeń związanych z funkcjonowaniem ośrodków, wsparcie merytoryczne oraz przekazywanie materiałów GCI, popularyzacja usług świadczonych przez GCI.

4. Inwestowanie w kapitał ludzki

Zadania:

4.1 Rozwój i doskonalenie umiejętności i kwalifikacji kadry doradców zawodowych

Rozwój usług poradnictwa zawodowego to przede wszystkim ciągłe i systematyczne doskonalenie warsztatu pracy doradców, to stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

W tym celu Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie planuje:

- Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla doradców zawodowych z powiatowych urzędów pracy woj. mazowieckiego i Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie. Szkolenia uzupełniają potrzebną do pracy wiedzę i umiejętności, a także pozwolą na wymianę doświadczeń.
- Organizowanie i prowadzenie spotkań informacyjnych dla doradców zawodowych, zatrudnionych w powiatowych urzędach pracy woj. mazowieckiego. Spotkania umożliwią uzyskanie aktualnych informacji o działaniach z zakresu poradnictwa i informacji zawodowej, podejmowanych na poziomie kraju i województwa oraz wymiany doświadczeń. Planowane jest zorganizowanie 2 spotkań.

Efektom planowanych działań będzie wyposażenie ok. 40 doradców zawodowych z terenu woj. mazowieckiego w informacje oraz metody usprawniające pracę doradczą, a także wzrost poczucia kompetencji doradców, wzrost umiejętności doradców w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych pojawiających się w pracy z klientem, większa integracja środowiska doradców.

Jednocześnie w celu zwiększenia ilości osób objętych usługami poradnictwa zawodowego, indywidualnego i grupowego planowane jest udzielanie porad w pobliżu miejsca zamieszkania bezrobotnego, co umożliwi współpraca WUP w Warszawie Filii w Ostrołęce, Ciechanowie, Siedlcach z Gminnymi Centrami Informacji.

Mazowiecka Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy realizowała będzie projekt **Platforma Programowa OHP dla Szkoły**. Jest to kontynuacja działań podjętych w 2005 roku. Projekt ma na celu zbudowanie systemu poradnictwa zawodowego, obejmującego Mobilne Centra Informacji Zawodowej, Młodzieżowe Centra Kariery i Szkolne Ośrodki Kariery. Celem funkcjonowania systemu jest dostarczenie młodzieży informacji niezbędnej do podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych oraz wzbogacenie warsztatu pracy doradcy zawodowego. Realizowane są wspólne działania dla młodzieży z zakresu informacji i poradnictwa zawodowego, organizacja targów i giełd edukacyjnych, promowanie „dobrych praktyk”, seminaria, konferencje, warsztaty tematyczne, szkolenia. Projekt skierowany jest do młodzieży szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i osoby z środowiska lokalnego zainteresowane usługami informacji i poradnictwa zawodowego, szkolnych doradców zawodowych, doradców zawodowych MCIZ, MCK oraz innej kadry OHP pracującej w obszarze rynku pracy.

Zakłada się, iż w efekcie prowadzonych działań w ramach projektu przeprowadzone zostanie co najmniej jedno wspólne szkolenie dla doradców MCIZ, MCK, SZOK – łącznie 57 osób. Ponadto zostanie utrzymana współpraca z 43 Szkolnymi Ośrodkami Kariery działającymi na terenie Mazowsza. Wymiernym efektem będzie poprawa jakości usług z zakresu informacji i poradnictwa zawodowego, zwiększenie dostępności do usług informacji

i poradnictwa zawodowego, pogłębianie partnerstwa lokalnego pomiędzy instytucjami działającymi na rynku pracy i edukacji.

4.2 Doskonalenie kwalifikacji kadry publicznych służb zatrudnienia

Wśród instytucji zajmujących się problematyką walki z bezrobociem konieczne jest podnoszenie jakości świadczonych przez nie usług. Doskonalenie zawodowe pracowników jest ważne ze względu na konieczność znajomości metod zdobywania i przekazywania informacji oraz rozwiązywania złożonych problemów w tym przede wszystkim problemu bezrobocia. Inwestowanie w nabycie nowej wiedzy i podniesienie posiadanych umiejętności pracowników Urzędów Pracy jest niezbędne do:

- zwiększenia skuteczności osobistej pracy z klientem urzędu,
- poprawy umiejętności identyfikacji potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
- wzmocnienia usług w zakresie pośrednictwa pracy,
- podniesienia skuteczności aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

W tym celu planowana jest realizacja dwóch projektów ramach SPO RZL, Działanie 1.1 Rozwój i modernizacja instrumentów i instytucja rynku pracy współfinansowanego z EFS:

a) **„Profesjonalny urzędnik”**. Projekt skierowany jest do 272 pracowników Urzędów Pracy woj. mazowieckiego zajmujących się doradztwem zawodowym, pośrednictwem, szkoleniami (organizacją i rekrutacją), rejestracją i innymi pracownikami mającymi bezpośredni kontakt z bezrobotnymi i innymi klientami urzędu. W ramach planowanego projektu planowane jest poprawa działania publicznych służb zatrudnienia oraz podniesienie skuteczności ich funkcjonowania poprzez szkolenia, które dotyczyły będą problematyki:

- zamówień publicznych,
- pośrednictwa zawodowego,
- doradztwa zawodowego,
- audytu i kontroli wew.
- obsługi klienta,
- badania potrzeb szkoleniowych itp.

Zakłada się, iż efektem projektu będzie:

- podniesienie jakości działania PUP i WUP
- wzmocnienie instytucjonalnej obsługi klientów,
- zdobycie kwalifikacji z ww. dziedzin
- zwiększenie samooceny przez uczestników
- zwiększenia skuteczności osobistej pracy z klientem urzędu
- poprawy umiejętności identyfikacji potrzeb szkoleniowych pracowników

- wzmocnienia usług w zakresie pośrednictwa pracy
- podniesienia skuteczności aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

b) **„Efektywne i skuteczne publiczne służby zatrudnienia”**, którego celem jest podniesienie przez 110 osób poziomu posiadanych kwalifikacji i umiejętności zawodowych pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia województwa mazowieckiego. Projekt zakłada zorganizowanie szkolenia z zarządzania projektami współfinansowanymi ze środków Unii Europejskiej z uwzględnieniem Działań SPO RZL, w ramach których PSZ mogą być projektodawcami. Poza tym w ramach szkolenia uczestnicy przejdą kurs szybkiego czytania i zapamiętywania, poprzez ćwiczenia zwiększające koncentrację przy czytaniu i nauce oraz zastosowaniu Mapy Myśli w nauce, czytaniu i rozwijaniu wyobraźni, samodzielnego myślenia uczestników. Zakładane działania przyczynią się do poprawy efektywności i jakości funkcjonowania systemu instytucji rynku pracy wpływając pośrednio na zmniejszenie bezrobocia.

Podniesienie jakości usług świadczonych dla osób bezrobotnych i innych klientów instytucji rynku pracy oraz wszystkich podmiotów zajmujących się problematyką aktywizacji zawodowej, wymaga współdziałania wszystkich instytucji ustawowo, statutowo lub społecznie realizujących zadania dotyczące rynku pracy. W tym celu WUP planuje poszerzenie współpracy z instytucjami działającymi na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i łagodzenia skutków bezrobocia w zakresie gromadzenia i upowszechniania informacji zawodowej oraz współdziałanie i koordynację działań, a także budowanie partnerstwa w rozwiązywaniu lokalnych problemów.

Planowane działania realizowane będą poprzez:

- podejmowanie inicjatyw i realizację przedsięwzięć z udziałem zainteresowanych instytucji,
- bieżącą wymianę informacji dot. problematyki rynku pracy,
- pomoc GCI w realizacji zadań, związanych z aktywizacją zawodową bezrobotnych,
- podejmowanie działań w celu kształtowania efektywnej współpracy z partnerami (promocja usług w zakresie pośrednictwa i rekrutacji).

Jednym z działań mających na celu podniesienie jakości usług świadczonych przez instytucje rynku pracy będzie zorganizowanie debaty nt. bezrobocia, w której uczestniczyły będą: lokalne władze, instytucje rynku pracy (PUP, Filia WUP, CEiPM OHP, Agencje Pracy Tymczasowej), przedsiębiorcy i organizacje przedsiębiorców a także osób bezrobotnych. W trakcie spotkania poruszany będzie temat dotyczący perspektywy działań na rzecz rozwoju rynku pracy oraz zostaną wypracowane propozycje łagodzenia bezrobocia w powiecie.

4.3 Projektowanie nowych zachęt do kształcenia ustawicznego i popularyzacji idei uczenia się przez całe życie

W województwie, tak jak w Polsce wzrasta zapotrzebowanie na pracowników z wykształceniem wyższym i wysokimi kwalifikacjami, posiadających doświadczenie zawodowe, a także umiejętność przyswajania i stosowania wiedzy. Zwiększeniu mobilności zawodowej pracowników i zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do wymogów regionalnego rynku pracy sprzyjało będzie stałe podnoszenie

posiadanych kwalifikacji, a także nabywanie nowych poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach i studiach zarówno zawodowych, jak i podyplomowych.

W tym celu Wojewódzki Urząd Pracy jako Instytucja Wdrażająca **Działanie 2.1 Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie w ramach ZPORR** współfinansowanego z EFS prowadzi będzie działania promocyjno – informacyjne wśród potencjalnych Beneficjentów, którzy upoważnieni są do składania projektów o ośrodki strukturalne.

W tym celu planowane jest:

- organizowanie spotkań promujących działania wdrażane przez WUP,
- organizowanie szkoleń dla potencjalnych beneficjentów z zakresu pisania wniosków dla działań wdrażanych przez WUP,
- informowanie o organizowanych szkoleniach i spotkaniach dotyczących EFS (własnych i innych instytucji),
- inicjowanie spotkań z przedstawicielami lokalnych władz w celu przekazywania informacji o możliwościach korzystania ze wsparcia,
- zachęcanie do aplikowania o środki EFS potencjalnych beneficjentów (wójtowie gmin, instytucje szkoleniowe, organizacje pozarządowe itp.),
- pozyskiwanie i udostępnianie materiałów informacyjnych (programy operacyjne, biuletyny informacyjne) dot. Funduszy strukturalnych.
- opracowywanie i rozpowszechnianie ulotek z zakresu działań wdrażanych przez WUP,
- współpraca z mediami (przygotowywanie informacji prasowych o EFS, konkursach ogłoszonych przez WUP, przygotowywanie materiałów informacyjnych, organizowanie konferencji prasowych dotyczących istotnych zdarzeń związanych z EFS),
- opracowywanie pomysłów do działań wdrażanych przez WUP w postaci fiszek programowych w celu zainicjowanie nowych projektów,
- stałe monitorowanie bazy potencjalnych beneficjentów dla działań wdrażanych przez WUP.

Wojewódzki Urząd Pracy prowadzi będzie rejestr instytucji szkoleniowych zainteresowanych uzyskaniem środków publicznych na szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy. Rejestr ten umożliwi zarówno pracodawcom, jak i osobom indywidualnym bezpośredni dostęp poprzez Internet do potencjalnych ofert szkoleniowych.

Rozdział III Finansowanie Zadań

Zgłoszone projekty, programy i przedsięwzięcia realizowane w celu aktywizacji osób bezrobotnych, poszukujących pracy, podopiecznych MWK OHP, MCPS, zagrożonych utratą pracy bądź chcących się przekwalifikować lub podnieść posiadane kwalifikacje, umiejętności, a także działania na rzecz przedsiębiorców finansowane będą z następujących źródeł:

Środki krajowe:

- środki publiczne:
 - budżet państwa,
 - budżet jednostek samorządu terytorialnego,
 - fundusze celowe, w tym: Fundusz Pracy, PFRON.

Środki zagraniczne:

- budżet UE.

Środki prywatne.

Zasady wykorzystywania krajowych środków finansowych pochodzących z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego i funduszy celowych określa ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 i Nr 169, poz. 1420).

Wykorzystanie środków zagranicznych będzie następowało zgodnie z przyjętymi zasadami przy realizacji programów operacyjnych z uwzględnieniem ustawy o finansach publicznych. Zdecydowanie jednak wysokość nakładów na finansowanie planowanych działań będzie zależała od stopnia aktywności projektodawców i zawartości merytorycznej projektów zgłaszanych do dofinansowania z EFS oraz rezerwy środków FP pozostających w dyspozycji Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

W *Załączniku nr 10* przedstawiono Uchwałę Nr 387/258/06 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 21 lutego 2006 r. w sprawie ustalenia dla samorządów powiatowych Województwa Mazowieckiego kwot środków Funduszu Pracy przeznaczonych na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz finansowanie innych fakultatywnych zadań, wraz z załącznikiem przedstawiającym ustalone kwoty środków Funduszu Pracy na finansowanie w 2006 r. ww. zadań. Łącznie kwota na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia wynosi około 141 582 100 PLN, a na finansowanie innych fakultatywnych zadań 20 240 900 PLN.

Ponadto na ochronę istniejących miejsc pracy w Zakładach Pracy Chronionej i zwrot kosztów za szkolenie pracowników niepełnosprawnych ze środków PFRON przeznaczono kwotę 1 739 903,40 PLN. Jednocześnie na dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych przewidziano kwotę 4 059 774,60 PLN.

Udział środków, jakie przeznaczono na realizację działań współfinansowanych z EFS, wdrażanych przez WUP w Warszawie kształtują się następująco:

- **Poziom zakontraktowania umów w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego Działania:**
 - Działanie 2.1 - 28 172 740 zł

- Działanie 2.3 - 9 537 045 zł
- Działanie 2.4 - 6 650 123 zł
- **Do wykorzystania z alokacji 2006 – 2008r. pozostało:**
 - Działanie 2.1 - 26 241 837 zł co stanowi 48,23%
 - Działanie 2.3 - 23 081 260 zł co stanowi 70,76%
 - Działanie 2.4 - 25 968 183 zł co stanowi 79,61%.
- **Limit środków przyznanych w 2006r. na realizację projektów w ramach SPO RZL** wynosi 60 678 100 PLN, w tym dla samorządów powiatowych na Działanie 1.2 schemat a) wynosi 16 400 800 PLN, na Działanie 1.3 schemat a) wynosi 24 601 500 PLN. Jednocześnie stopień zobowiązań projektów z 2005 roku wynosi 19 675 800 zł.

Rozdział IV Monitorowanie i koordynowanie wykonywanych zadań

Ustawa z dnia 20 kwietnia o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, nakłada na Samorząd Województwa przygotowanie regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia.

Zgodnie z Krajowym Planem Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2006 rok Wojewódzki Urząd Pracy odpowiedzialny jest także za przygotowanie sprawozdania z realizacji ww. dokumentu przygotowując roczne sprawozdanie z zadań wskazanych w załączniku nr 2 do KPD/Z.

Podmiot, który zgłasza określony program, projekt, przedsięwzięcie wpisujące się w założenia regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia na 2006 rok odpowiedzialny jest za prawidłowy przebieg jego realizacji, monitoring, koordynowanie, zestawienie sprawozdania z realizacji oraz dążenie do uzyskania zakładanych efektów (*Załącznik 11 Podmioty realizujące i sprawozdające zadania w ramach regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia na 2006 rok*).

Podmiot Realizujący zgłoszone działania składa do podmiotu sprawozdającego - Wojewódzkiego Urzędu Pracy roczne zestawienie z realizacji zadania w terminie do 15 lutego 2007 roku. WUP na podstawie danych uzyskanych od podmiotów realizujących poszczególne projekty, składa do Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, roczne sprawozdanie z realizacji w terminie do 15 marca 2007r.

Sprawozdanie roczne, przekazane od podmiotu realizującego powinno w szczególności zawierać następujące wyodrębnione części:

- symbol zadania,
- charakterystykę realizowanego zadania (cel, wykonawcy, podjęte i zrealizowane działania),
- wydatkowaną kwotę, z podaniem źródła finansowania,
- ocenę zgodności realizacji zadania,
- uzyskane efekty, w ujęciu ilościowym i jakościowym,
- wnioski i rekomendacje wynikające z realizacji zadania.

Powyższe informacje wpisywane będą do tabeli pod nazwą: „Sprawozdanie roczne z realizacji zadań Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2006 rok, według stanu na dzień 31 grudnia 2006 roku.

Wojewódzki Urząd Pracy przedstawia roczne sprawozdanie z realizacji zadań regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia do zaopiniowania Naczelnej Radzie Zatrudnienia.